Yellow pages SA/CGN

Bram Renmans & Ineke Schuurman Centrum voor Computerlinguïstiek K.U.Leuven

november 2001

voor gebruik in het project Corpus Gesproken Nederlands (1998-2003)

Inhoudsopgave

1	Rol punctuatie in structuur bomen	11
2	Unaire bomen	11
	2.1 Onvolledige zinnen	12
3	APPOS	15
4	PREDC	19
5	OBJ1	22
6	OBJ2	25
7	ADVP	27
8	SVP	35
9	'bijvoorbeeld'	38
10	LD	40
11	AP	44
12	Niet zo	51
13	CONJ	54
14	LIST	60
15	vc	63
16	MWU	73
17	PART	79
18	'veel'	80
19	REL, WHREL, WHQ en WHSUB	83
20	PREDM en PREDC	96
21	Spiegelzinnen	101
22	SU en SUP	102
23	DET en DETP	104
24	Telwoorden	117

25	SMAIN, SSUB en SV1	121
26	Herhaalconstructies	124
27	'dus'	126
28	SVAN en OTI	128
29	'als'	130
30	Secondary edges	134
	COMPP - out of order!!!	136
<i>5</i> 2	SAT	139
33	PP	142
34	DP	146
35	DLINK	151
36	'meer' en 'minder'	152
37	TAG	161
38	ME	163
39	PC	164
40	PPRES	173
41	'er'	174
42	'of' en de balansschikking	182
43	Varia	183
Li	ijst van figuren	
	1 (Die) kaas is lekker	11
	2 de samenleving waar we van dromen	12
	3 'hij ziet de mooie' en 'hij denkt dat ik een feestje'	13
	4 'hij ziet de' en 'hij denkt dat ik een'	14
	5 'hij ziet de' en 'hij denkt dat ik een'	14
	6 'hij ziet de' en 'hij is gev*a'	15
	7 de Oost-Vlaamse gemeente Lokeren	16
	8 de wedstriid PSV Aiax	16

9	minister De Batselier	17
10	minister van Justitie Marc Verwilghen	17
11	heren ministers van Staat Schiltz en Dehaene	18
12	burgemeester Tobback van Leuven	18
13	De ernst van de zaak werd me snel duidelijk	19
14	Ze zit onder de ketchup	19
15	Het is daarom dat ik TV kijk	20
16	Dat bleek het geval te zijn in Dresden	20
17	Het is lang geleden	21
18	Daar is een therapeute aan het werk	21
19	Ik ben aan het werken	21
20	Dat geeft aanleiding tot rellen	22
21	ergens poolshoogte nemen	22
22	Ik had het over prins Laurent	23
23	Hij heeft het koud	23
24	Ze heeft het moeilijk om recht te lopen	24
25	Ik hou het bij voetballen	24
26	De kleine belegger wordt het mes op de keel gezet	25
27	Ik keek haar in de ogen	26
28	Hier op het strand vind je schelpen	27
29	Inzake preventie is er nog niet veel gebeurd	
30	Mag ik nu? - Nee, nog niet	29
31	Hij is toch wel gaan vissen zeker!	29
32	Dan gaat het toch wel om moord?	
33	overal waar je komt	31
34	nu in de grote vakantie	31
35	zoveel jaren terug	32
36	een beetje te wild	
37	De Rijn is niet langer dan de Nijl	33
38	Hij gaat niet langer naar de kerk	33
39	Hij zit liever buiten dan binnen	34
40	Het liep aardig uit de hand	35
41	Ze was er meteen mee weg	35
42	Ze is iets van plan, denk ik	36
43	Ik ben een beetje thuis in wiskunde	36
44	Roosevelt bijvoorbeeld zat in een rolstoel	38
45	Bijvoorbeeld, ik doe dit en de boel ontploft	39
46	Je kan bijvoorbeeld niet ongestoord telefoneren	39
47	ontwapening in de wereld tot stand brengen	40
48	Hij werkt op de luchtmachtbasis Kleine Brogel in Limburg	41
	Het wordt er koud	/11

50	Ze woont in Tienen	42
51	Ben jij al in Ierland geweest	42
52	Je kan dat zo uit een boek halen	43
53	Ik wil naar huis	43
54	Ik ga naar huis	43
55	Ik heb tijd zat	44
56	Ik ben het zat	44
57	Ze is sluw	45
58	Ze is even sluw als hij	45
59	Ze is sluwer dan hij	46
60	Ze is het sluwst	46
61	Ze is de sluwste	47
62	groter dan God	47
63	Die lijst is meer up-to-date dan de vorige	48
64	Ik zie meer dan jij	48
65	een groter schandaal dan de dioxinecrisis	49
66	iets verstandiger dan jij	49
67	Ze had een paar glaasjes meer op	50
68	niet zo gemakkelijk	51
69	niet zo graag	51
70	niet meer zo gemeen	51
71	niet zo heel veel snoep	52
72	Ik eet niet zo heel veel	52
73	Ik slaap niet zo heel veel	53
74	lekkere citroenen en bananen	54
75	Wij moeten niet alleen praten maar ook handelen	55
76	ik ben blij maar hij	56
77	ik ben blij maar hij	57
78	ik ben blij maar hij	58
79	ik ben blij maar hij	59
80	Aanvankelijk klonk zerotolerance zeer hard zeer repressief	60
81	Leuven, de universiteitsstad	61
82	De kat de hond heeft het gedaan	61
83	lekkere en zachte perziken	62
84	lekker zachte perziken	62
85	lekkere zachte perziken	62
86	bang dat de hemel zal neervallen	63
87	uitermate verheugd dat men hem steunt	63
88	Hij verklaart dat hij homo is	64
89	een verklaring dat hij homo is	64
90	het feit dat ze een onvoldoende haalde	65

91	Ze kwam tot de conclusie dat alles vergeefs was geweest	66
92	Ik kan het echt niet	67
93	Ze kan lezen en schrijven	67
94	Ik liet hem verstaan dat hij mocht oprotten	68
95	Ik heb hem laten lopen	68
96	Hij heeft te kampen met flinke tegenstand	69
97	Ik heb mij laten vertellen dat hij geslaagd is	70
98	Tony is in staat de buurvrouw neer te knallen	71
99	Hij staat op het punt te ontploffen	72
100	Doe maar rustig aan	73
101	Wie dat klaar is mag komen	73
102	Ik vraag me af hoe dat we dat gaan doen	74
103	in het kader van dit onderzoek	75
104	Hij was op de hoogte van haar escapades	75
105	Ben je op de hoogte?	76
106	Ralf is het snelst van allen	76
107	Ralf is de snelste	77
108	omwille van de kinderen	77
109	ook al is het een wrak	78
110	negen uur eenenvijftig	78
111	vier komma drie miljoen	78
112	één van een kwartje	79
113	één van de kwartjes	79
114	bijzonder veel dieren	80
115	veel meer dieren	81
116	te veel gedronken	81
117	Ik praat heel veel	82
118	veel te romantisch	82
119	de man die ik zag	84
120	Ik ben wie ik ben	84
121	Wat zag je?	85
122	Welke man zag je?	85
123	Over welk gas gaat het?	86
124	Ik weet wat ik doe	86
125	Ik weet welk ei dat is	87
126	het bedrijf waar varkenspest is uitgebroken	88
127	de schat die je moest vinden	89
128	Wanneer wil Emile nu wafels verkopen?	90
129	Hoe moet ik dat formuleren?	91
130	de dag waar ik zo lang op gewacht heb	92
131	Er kwam meer openheid waardoor de partij aan invloed verloor	93

132	Het zijn wij niet die rommel verkopen	94
133	Ik weet exact hoe snel dat hij loopt	95
134	de premier zelf	96
135	Ik wil ze allemaal	96
136	Men juicht het bericht toe als een belangrijke stap	97
137	Met honderdduizenden waren ze aanwezig	97
138	Dit medicijn heeft stuiptrekkingen als neveneffect	98
139	Iedereen heeft de mond vol van semesterexamens	98
140	Samen met mijn vriend ga ik vaak naar Bobbejaanland	99
141	Ze woont samen met Max	99
142	Wij gaan samen uit	100
143	Je ziet hier een lam op de cover afgebeeld	100
144	We hebben sinds 1831 hebben we een grondwet	101
145	Het regent	102
146	Het is een publiek geheim dat er in Limburg atoomwapens liggen	102
147	Er is hoop op een betere toekomst	103
148	alle mooie mannen	104
149	wat zwarte koffie	105
150	een tiental mensen	105
151	een beetje water	106
152	een pak brieven	106
153	een halve kilo varkensgehakt	107
154	2000 kubieke meter ruwe olie	107
155	een kist aardappelen	108
156	een ietsje zout	108
157	exact tien studiepunten	109
158	flink wat zweet	109
159	Hij had zo van die vieze tanden	110
160	een boek of zes	111
161	een stuk of zes boeken	111
162	een soort loofboom	112
163	alle soorten van genoegen	112
164	een soort opvangcentrum	113
165	dat soort auto	113
166	een soort van getuigenis	113
167	Een aantal mensen is ziek	114
168	Het aantal spelers is elf	114
169	honderd vijftig tot tweehonderd bommen	115
170	zes à zeven gulden	116
171	vier of vijf kinderen	116
172	drie vier doelpunten	117

173	de eerste veertien dagen	117
174	haar twee laatste boeken	117
175	twee plus drie is vijf	118
176	zeventien min twaalf is vijf	118
177	zes maal drie is achttien	119
178	eenentwintig gedeeld door zeven is drie	119
179	de zeven geitjes	120
180	al de eendjes	120
181	de hele taart	120
182	heel de taart	120
183	Ik moet morgen naar school	121
184	Morgen moet ik naar school	121
185	Hij zegt dat ie morgen naar school gaat	122
186	Of ik naar school ga?	122
187	Ga naar school!	123
188	Waarom ga je naar school?	123
189	Mijn man zegt dat Pieter Aspe dat dat een goeie is	124
190	Men probeert om het debat dat nu vergeten is om dat weer op te starten	125
191	Het regent niet dus gaan we wandelen	126
192	Het regent niet dus we gaan wandelen	127
193	Je weet het nu, dus we spreken af om 10 uur	127
194	Ik zei zo van je kunt dat niet maken	128
195	Het is belangrijk van die te leren	129
196	Hij staat bekend als een verstandig man	130
197	Als germanist moet je lang zoeken naar een goeie baan	131
198	Iemand als Bram kunnen we hier missen als kiespijn	132
199	Hij gedroeg zich als was hij de nieuwe Messias	133
200	Joodse blaasensembles hadden hier al een traditie opgebouwd maar werden in de vorige eeuw verdrongen .	134
201	een normale een zelfstandige en een ecologisch verantwoorde bedrijfsvoering	135
202	zo goed als nieuw	136
203	iets meer ervaring dan bij ons	136
204	zodanig twijfelen dat je er gek van wordt	137
205	Er waren zoveel hapjes dat je je buikje rond kon eten	138
206	Geld dat is wat we nodig hebben	139
207	Weg ermee met die monarchie	139
208	Als het kriebelt moet je sporten	140
209	Als zij het kan dan kan ik het ook	140
210	Als je moe bent en je wil naar bed dan mag je gaan hoor	141
211	heel de geschiedenis door	142
212	tot nu toe	143
213	naar de burgers toe	143

214	van thuis uit	144
215	Het was de Boerenbond tegen De Batselier	144
216	van A tot Z	145
217	van voor naar achter	145
218	En wie was weer te laat? Inderdaad, Etienne	146
219	Hoe vlugger je gaat, hoe beter	147
220	het milieuactieplan het mestactieplan	147
221	niet voor haar en zeker niet voor hem	148
222	Stel je bent rijk	148
223	tussen enerzijds de banken en anderzijds de aandeelhouders	149
224	onder meer de wapenwedloop	150
225	Jij doet het beter dan wij vroeger	150
226	Dus je komt morgen	151
227	En ja wat denk je?	151
228	Ik wil graag meer boeken kopen	152
229	Wilt u nog wat meer krabsla?	153
230	Wij gaan veel meer naar de bioscoop	154
231	Mag het iets meer zijn?	155
232	Ze heeft minder talent	156
233	Eet gewoon veel minder ijsjes	157
234	De atleet is een iets mindere god	158
235	Hij doet nu veel minder aan sport	159
236	Ik heb liever iets minder	160
237	de programma's op alle ik zeg wel alle zenders	161
238	Daar komt niets maar dan ook niets van in huis	162
239	Dat kost handen vol geld	163
240	Het duurde uren	163
241	Men is daar druk mee bezig	164
242	de bedrijven waarvan iedereen wil dat ze behouden worden	165
243	Men moet daar een aparte categorie van maken	166
244	Bij haar ligt dat moeilijk	166
245	Volgend jaar is het de beurt aan de KUL	167
246	Dat heeft niets met cultuur te maken	168
247	Er was toen geen sprake van internet	169
248	Van stripverhalen weet ik niet zoveel	170
249	Wat vindt u zo van het paargedrag bij bidsprinkhanen?	171
250	Hij kreeg een CD van U2	172
251	Hij kreeg steun van zijn vriendin	172
252	Al doende leert men	173
253	Mensen maken er praatjes	174
254	Die wet komt er nooit	175

255	Er wordt gezegd dat hij dood is	175
256	Er gebeurde niets	176
257	Er draait heel veel om de euro	176
258	Er wordt snel gereden	177
259	Er moet meer gelachen worden	177
260	Ik heb er zes	178
261	Er waren er drie aanwezig	178
262	Hij is er goed in geslaagd het debat te ontwijken	179
263	Het komt er dus op neer dat hij niet wil	180
264	Ik ga ervan uit dat het niet zo is	181
265	Hij zal eraan denken	181
266	Hij weet niet beter of Jan heeft griep	182
267	dat gebouw daar	184
268	Voor mij is dat goed	184
269	Melk is goed voor elk	185
270	goed voor een reisje Berlijn	185
271	speelgoed op de markt brengen	186
272	De tickets zijn al op de markt	186
273	Je hebt drie weken de tijd	187
274	bij ons thuis	187
275	Frank z'n vinken zingen nooit	188
276	Met z'n tweetjes gingen ze naar Center Parcs	188
277	Van je een twee drie	189
278	Wij gaan op reis	189
279	Wij zijn op reis	190
280	zo'n initiatief als het Groot Dictee	190
281	begin jaren tachtig	191

1 Rol punctuatie in structuur bomen

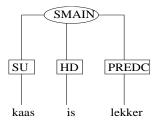
Wanneer in een bepaalde constituent het hoofd is weggevallen, en er een aantal dingen zijn die erop duiden wat het hoofd is, kan de punctuatie (i.c. de "...ën in een enkel geval ook de "?") als hoofd worden aangeduid. Duidelijke gevallen zijn bv.

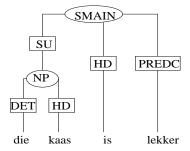
Hij ziet de mooie ... dat Jan mij een pakje ... En hij werkt nu in een ? (bv in lessituatie)

2 Unaire bomen

Het is verboden in CGN om enkeltakkige (sub)bomen te bouwen. Enkeltakkige bomen zijn bomen met maar 1 dochterknoop, met dus maar 1 edge.

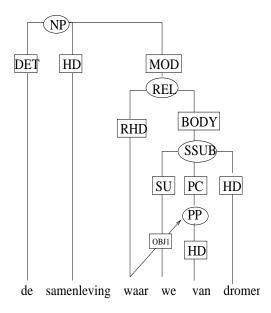
'Kaas is lekker' vs 'Die kaas is lekker'

Figuur 1: (Die) kaas is lekker

De enige uitzondering op deze regel wordt gemaakt als er een secondary edge toekomt in de moederknoop. Eigenlijk is dit geen uitzondering, aangezien een secondary edge, hoewel secondary, toch ook een edge is.

Figuur 2: de samenleving waar we van dromen

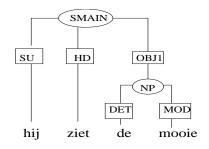
Dus ook zinnen die maar uit 1 woord bestaan krijgen geen enkeltakkige boom, en krijgen dus geen syntactische annotatie.

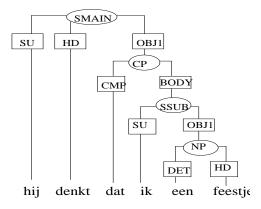
2.1 Onvolledige zinnen

Wanneer zinnen niet worden afgemaakt, wordt het pas echt interessant. Er is afgesproken dat structuren zonder hoofd pas een boom krijgen als er minstens 2 constituenten van de structuur gerealiseerd zijn.

Dus wel:

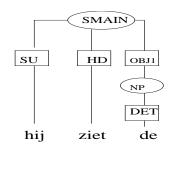
hij ziet de mooie (onvolledige NP) hij denkt dat ik een feestje (onvolledige SSUB)

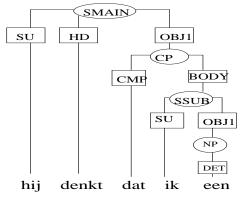

Figuur 3: 'hij ziet de mooie' en 'hij denkt dat ik een feestje'

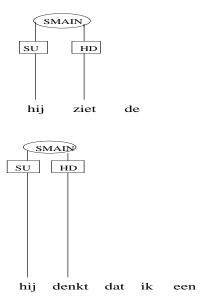
Maar niet:

Figuur 4: 'hij ziet de' en 'hij denkt dat ik een'

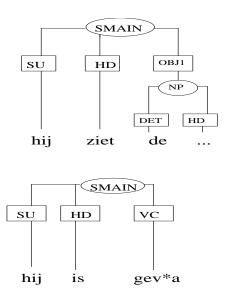
De annotatie is dan als volgt:

Figuur 5: 'hij ziet de' en 'hij denkt dat ik een'

Bemerk hoe het ontbreken van één hoofd een sneeuwbaleffect kan hebben. Door het ontbreken van *feestje* is er geen aanleiding om een NP te bouwen. Daardoor heeft de subzin maar één constituent en kan dus ook de CP niet gebouwd worden.

Wanneer er ... of een afgebroken woord staat, kan ervoor geopteerd worden om met die ... of *a-woord alsnog een constituent te vormen. Voorwaarde hiervoor is wel dat je (bijna) zeker bent van de functie van het afgebroken woord.

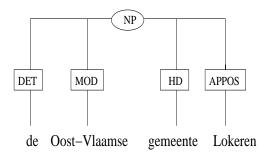
Figuur 6: 'hij ziet de ...' en 'hij is gev*a'

3 APPOS

Het label APPOS kan enkel toegekend worden als er sprake is van categoriegelijkheid. Strikt genomen zijn er echter twee vormen van categoriegelijkheid, nl. 'echte' categoriegelijkheid (d.w.z. identieke parentlabels) en 'veronderstelde' categoriegelijkheid. Het eerste geval wordt geïllustreerd in figuur 1: 'Lokeren' en 'gemeente' zijn allebei nomina (NPs), meer bepaald een eigennaam en een soortnaam. Figuren 2 en 5 tonen het tweede geval. In figuur 2 bestaat de MWU uit twee eigennamen en vormt zo eigenlijk een samenstelling. In figuur 5 is het CONJ-label niet echt van belang omdat conjuncties sowieso op elk niveau kunnen optreden. Een niveau lager zitten er wel twee NPs, met name 'Schiltz' en 'Dehaene'.

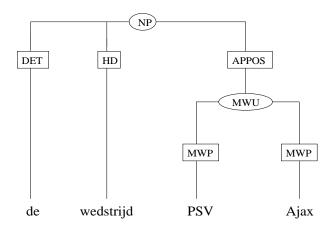
de stad Groningende stad = NPGroningen = NPNP(DET HD APPOS)hier in Amsterdamhier = bijwoordin Amsterdam = PPADVP(HD MOD)

de Oost-Vlaamse gemeente Lokeren zie fig. 7

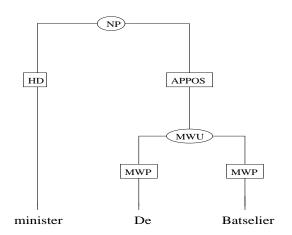
Figuur 7: de Oost-Vlaamse gemeente Lokeren

de lijn Brussel MechelenDET HD APPOS(MWP MWP)de wedstrijd PSV Ajaxzie fig. 8

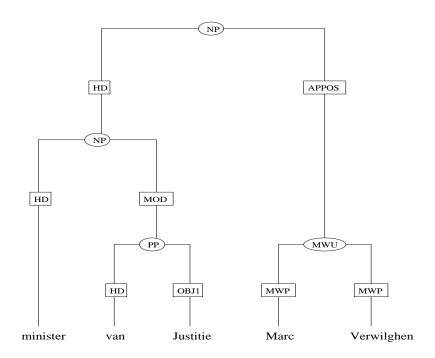
Figuur 8: de wedstrijd PSV Ajax

de familie JansenDET HD APPOSkoning AlbertHD APPOSminister De Batselierzie fig. 9

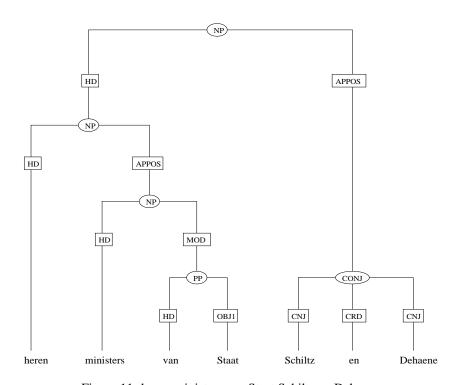

Figuur 9: minister De Batselier

Marc Verwilghen minister van JustitieHD(MWP MWP) APPOS(HD MOD(HD OBJ1))minister van Justitie Marc Verwilghenzie fig. 10

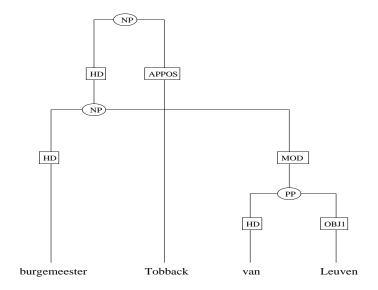

Figuur 10: minister van Justitie Marc Verwilghen

Figuur 11: heren ministers van Staat Schiltz en Dehaene

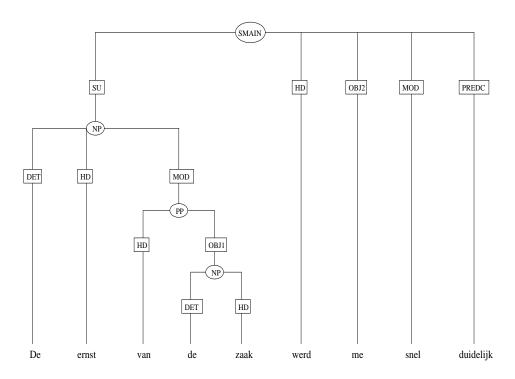
burgemeester Tobback van Leuven = burgemeester van Leuven Tobback zie fig. 12

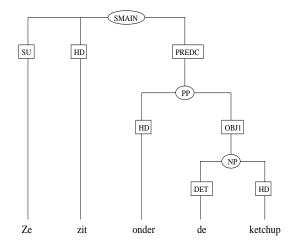
Figuur 12: burgemeester Tobback van Leuven

4 PREDC

hard klinken
aan de orde zijn
De cijfers liggen hoger/lager
De ernst van de zaak werd me snel duidelijk
Ze zit onder de ketchup
zie fig. 13
zie fig. 14

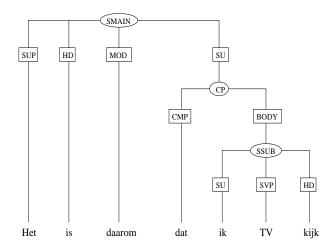

Figuur 13: De ernst van de zaak werd me snel duidelijk

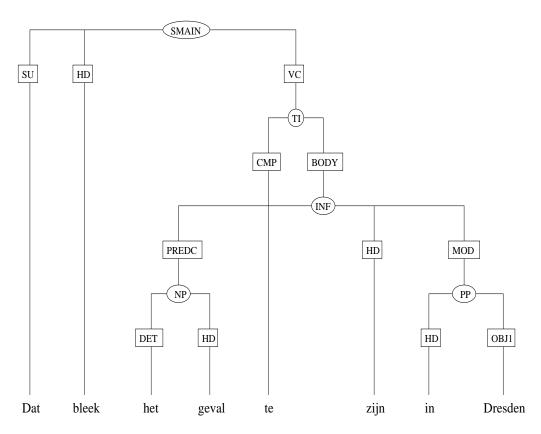

Figuur 14: Ze zit onder de ketchup

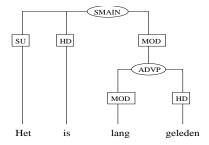
Het is daarom dat ik TV kijk zie fig. 15
Dat bleek het geval te zijn in Dresden zie fig. 16
Het is lang geleden zie fig. 17

Figuur 15: Het is daarom dat ik TV kijk

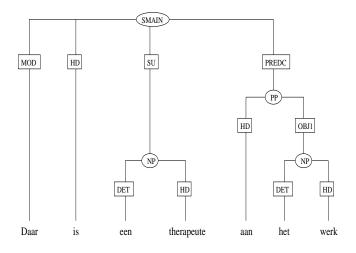

Figuur 16: Dat bleek het geval te zijn in Dresden

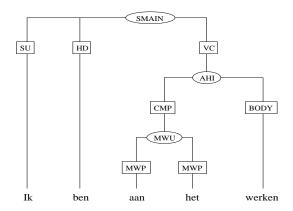

Figuur 17: Het is lang geleden

Daar is een therapeute aan het werk zie fig. 18
Ik ben aan het werken zie fig. 19

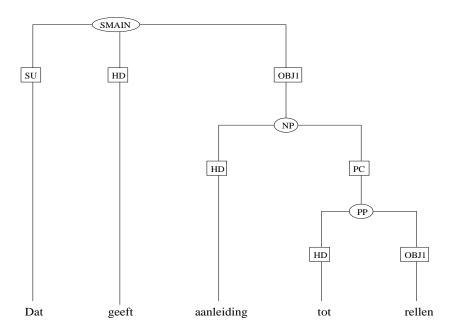
Figuur 18: Daar is een therapeute aan het werk

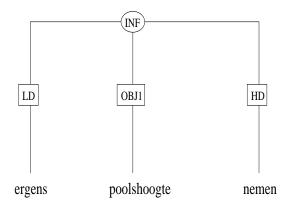
Figuur 19: Ik ben aan het werken

5 OBJ1

het woord hebben
geen zin hebben
Dat geeft aanleiding tot rellen zie fig. 20
ergens poolshoogte nemen zie fig. 21

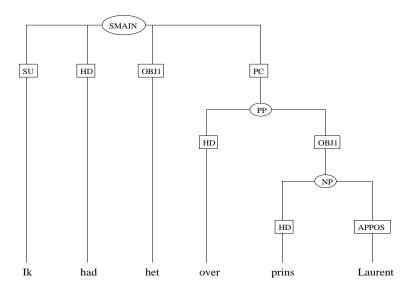
Figuur 20: Dat geeft aanleiding tot rellen

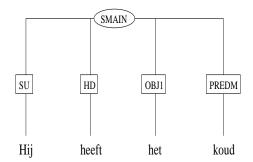
Figuur 21: ergens poolshoogte nemen

In de zinnen hieronder hebben we te maken met een loos 'het':

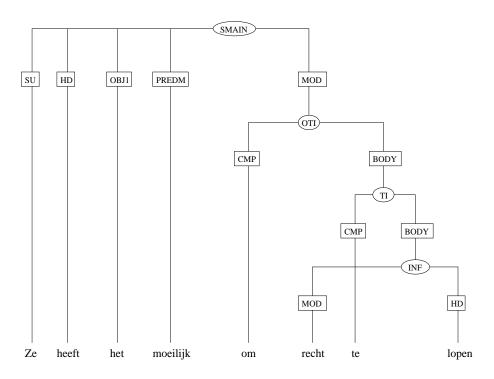
Ik had het over prins Laurent	zie fig. 22
Hij heeft het koud	zie fig. 23
Ze heeft het moeilijk om recht te lopen	zie fig. 24
Ik hou het bij voetballen	zie fig. 25

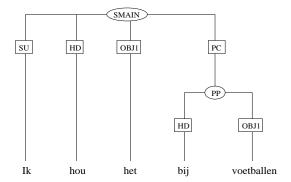
Figuur 22: Ik had het over prins Laurent

Figuur 23: Hij heeft het koud

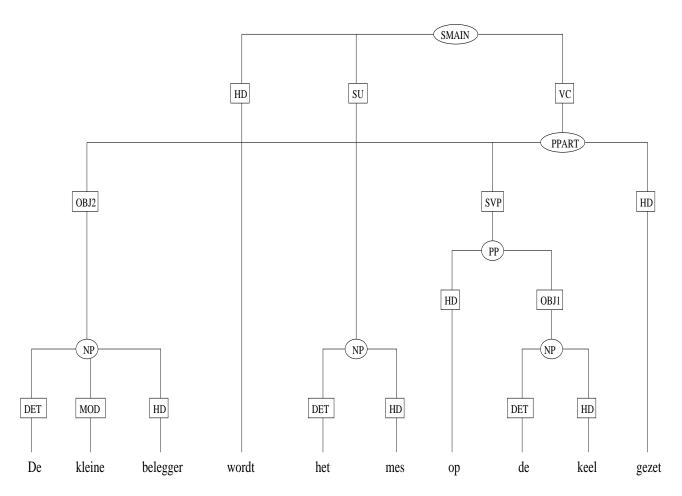
Figuur 24: Ze heeft het moeilijk om recht te lopen

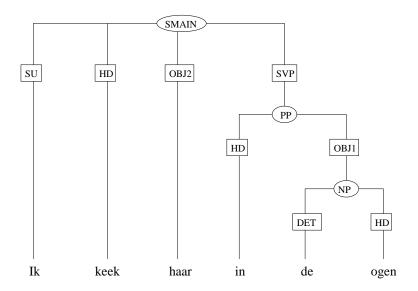
Figuur 25: Ik hou het bij voetballen

6 OBJ2

De kleine belegger wordt het mes op de keel gezet zie fig. 26
Ik keek haar in de ogen zie fig. 27

Figuur 26: De kleine belegger wordt het mes op de keel gezet

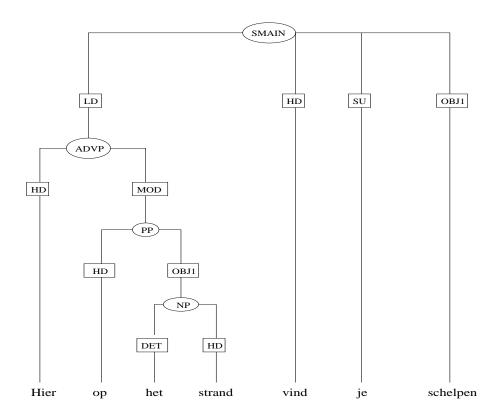
Figuur 27: Ik keek haar in de ogen

7 ADVP

Het label ADVP wordt gebruikt voor 'echte' bijwoordgroepen, i.e. constructies waarin een bijwoord dat op POS-niveau geen ADJ-label heeft (een 'echt' bijwoord) als hoofd fungeert. In alle andere gevallen wordt het label AP gebruikt.

 $\begin{array}{lll} \textbf{een erg snelle wagen} & DET \ MOD(MOD \ HD) \ HD & MOD = AP \\ \textbf{Hij rijdt erg snel} & SU \ HD \ MOD(MOD \ HD) & MOD = AP \\ \end{array}$

Hier op het strand vind je schelpen zie fig. 28

Figuur 28: Hier op het strand vind je schelpen

1. PRT PRT

soms eens	nog eens	dan ook	toch ook
soms wel	nog wel	ook wel	toch al
maar eens	nog maar	ook al	toch wel
maar even	nog even	ook weer	toch maar
al eens	wel eens	ook nog	toch nog
al net	wel even	alleen maar	eens even
al even	dan eens	alleen nog	zo al
nu eens	dan wel	altijd maar	
nu maar	dan nog	altijd wel	
nu wel	dan toch	altijd al	
nu eenmaal	dan maar	toch eens	

2. MOD HD

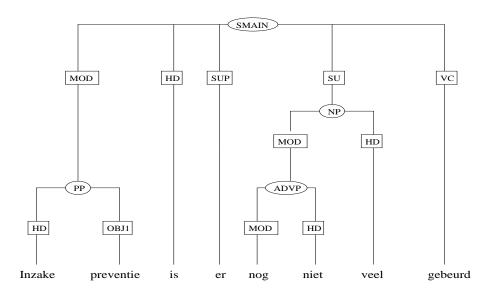
bijna altijd	nog meer	zeer dikwijls
niet altijd	nog maar	
nog nooit	niet graag	
nog altijd	even graag	
	niet altijd nog nooit	niet altijd nog maar nog nooit niet graag

3. HD MOD

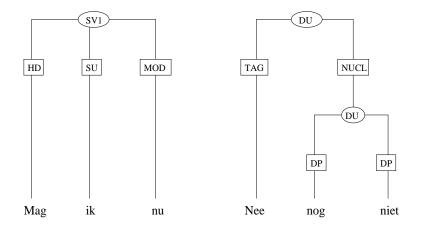
niet meer	nu pas	nu reeds
niet langer		

Steeds aandachtig luisteren! Twee gelijke constructies worden immers soms wegens verschillende intonatie op een andere manier geannoteerd.

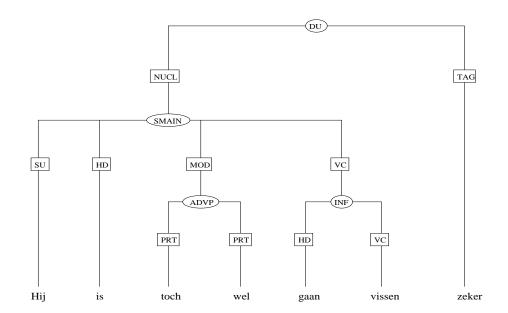
Dat is toch wel moeilijk voor henADVP(PRT PRT)Hij heeft het niet gedaan - Toch wel!DU(DP DP)Koopt u dan alleen maar gebonden uitgaven? - Nee, niet altijdDU(DP DP)Inzake preventie is er nog niet veel gebeurdzie fig. 29Mag ik nu? - Nee, nog nietzie fig. 30Hij is toch wel gaan vissen zeker!zie fig. 31Dan gaat het toch wel om moord?zie fig. 32

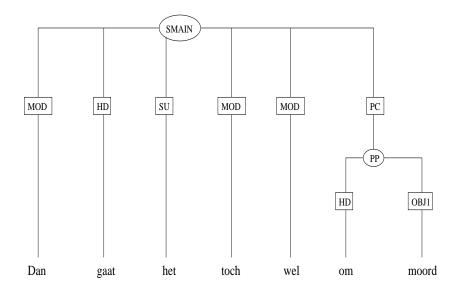
Figuur 29: Inzake preventie is er nog niet veel gebeurd

Figuur 30: Mag ik nu? - Nee, nog niet

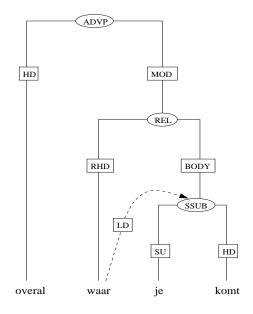
Figuur 31: Hij is toch wel gaan vissen zeker!

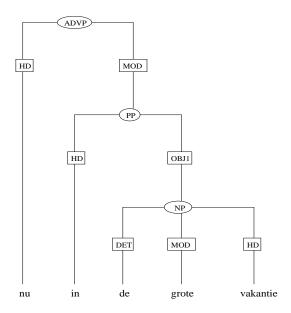
Figuur 32: Dan gaat het toch wel om moord?

3-ledige ADVPs	ook wel eens	PRT PRT PRT
	toch ook wel	PRT PRT PRT
	helemaal nog niet	MOD MOD HD
	bijna niet altijd	MOD HD(MOD HD)
4-ledige ADVPs	toch ook nog wel	PRT PRT PRT PRT
	toch ook wel eens	PRT PRT PRT PRT
	dan toch weer wel	PRT PRT PRT PRT
	nu toch ook eens	PRT PRT PRT PRT

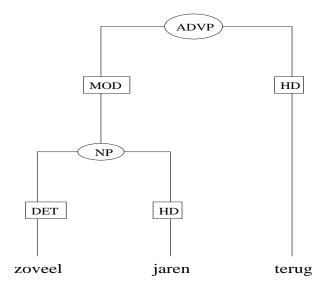
overal waar je komt zie fig. 33 HD MOD(HD OBJ1) hier in Brussel nu in de grote vakantie zie fig. 34 zoveel jaren terug zie fig. 35 tien jaar geleden MOD(DET HD) HD Weg met het koningshuis HD PC(HD OBJ1(DET HD)) een beetje te wild zie fig. 36 De Rijn is niet langer dan de Nijl zie fig. 37 Hij gaat niet langer naar de kerk zie fig. 38 Hij zit liever buiten dan binnen zie fig. 39

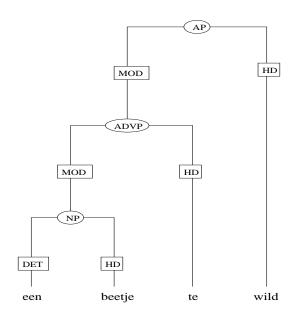
Figuur 33: overal waar je komt

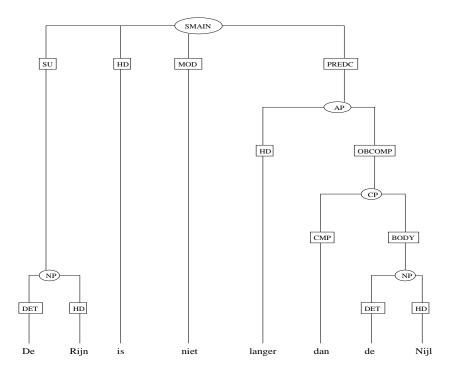
Figuur 34: nu in de grote vakantie

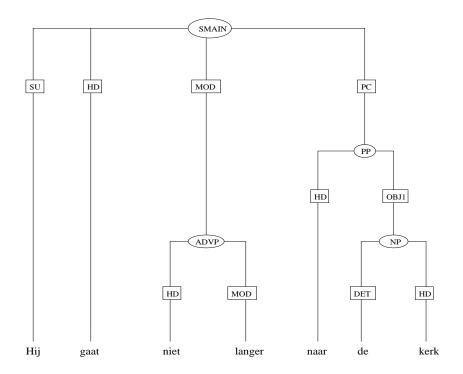
Figuur 35: zoveel jaren terug

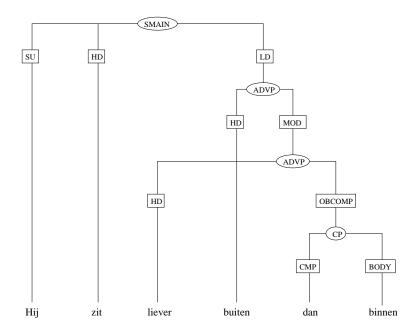
Figuur 36: een beetje te wild

Figuur 37: De Rijn is niet langer dan de Nijl

Figuur 38: Hij gaat niet langer naar de kerk

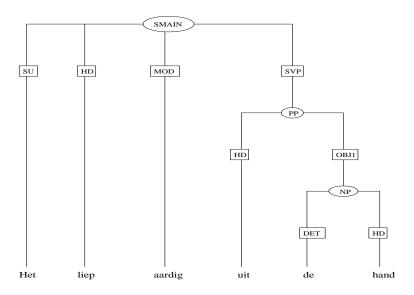

Figuur 39: Hij zit liever buiten dan binnen

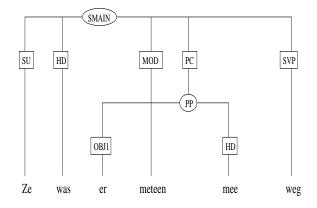
8 SVP

Het label SVP behelst naast de scheidbare delen van samengestelde werkwoorden ook niet-werkwoordelijke delen van allerhande gelexicaliseerde of idiomatische uitdrukkingen. Meestal zijn dit adjectivische ('fout lopen'), adverbiale ('thuis zijn in ...') of prepostionele ('op gang brengen') componenten. Is er binnen zo'n gelexicaliseerde uitdrukking grammaticaal gezien nog een direct object te onderscheiden, dan krijgt dit het normale label OBJ1. Zo is 'touwtjes' uit 'de touwtjes stevig in handen hebben' een OBJ1 naast de SVP 'in handen'.

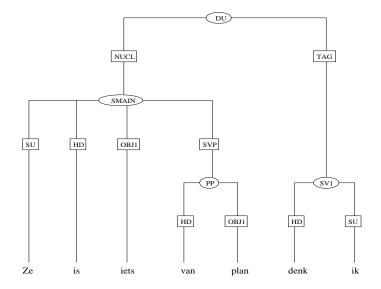
Het liep aardig uit de handzie fig. 40Ze was er meteen mee wegzie fig. 41Ze is iets van plan, denk ikzie fig. 42Ik ben een beetje thuis in wiskundezie fig. 43

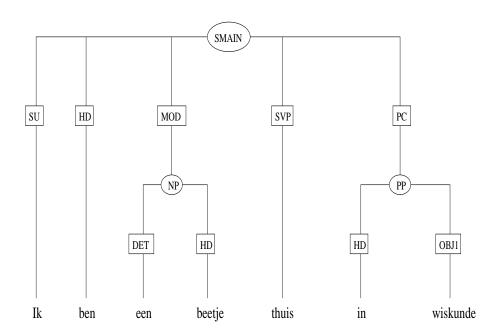
Figuur 40: Het liep aardig uit de hand

Figuur 41: Ze was er meteen mee weg

Figuur 42: Ze is iets van plan, denk ik

Figuur 43: Ik ben een beetje thuis in wiskunde

Ter illustratie een lijst met een aantal gangbare en minder gangbare SVP-constructies:

in ere houden in de weegschaal leggen in dienst nemen in handen nemen in z'n werk gaan in mekaar zitten op gang brengen op punt staan uit de bus komen uit de lucht gegrepen uit de kosten geraken zich uit de voeten maken uit de lucht vallen ten laste brengen van ten strijde trekken onder ogen zien onder druk staan binnen de perken houden naar voor/voren brengen tot stand brengen te pas komen voor het grijpen liggen zich nader verklaren de wetenschappelijke toer opgaan er op na slaan nodig hebben fout lopen ver staan

Let op de volgende nuances:

Een overwinning zit er nog steeds in er in = SVP **Hier een doos - Wat zit erin?** erin = LD

Wie zat erachter? De CIA of de KGB? erachter = SVP Luk zit erachter - het gordijn, bedoel ik erachter = LD

"Nu ben ik erbij"dacht de inbreker SVP Zit mijn favoriete T-shirt erbij? erbij = SVP

Toen ik nog bij de scouts was bij de scouts = PREDC

9 'bijvoorbeeld'

1) het bereik beperkt zich tot een constituent: DP

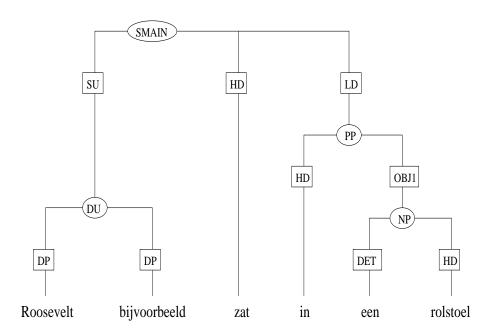
Roosevelt bijvoorbeeld zat in een rolstoel zie fig. 44 Beroemde oorlogsmisdadigers zoals bijvoorbeeld Eichmann

2) het bereik omvat een volledige zin: TAG

Bijvoorbeeld, ik doe dit en de boel ontploft zie fig. 45 Kijk maar eens naar de kleurenpracht van vlinders bijvoorbeeld

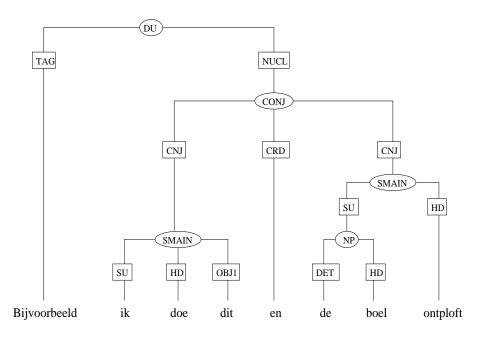
3) integratie: MOD

Je kan bijvoorbeeld niet ongestoord telefoneren Moeten wij dan bijvoorbeeld ook zelf de keuken schrobben?

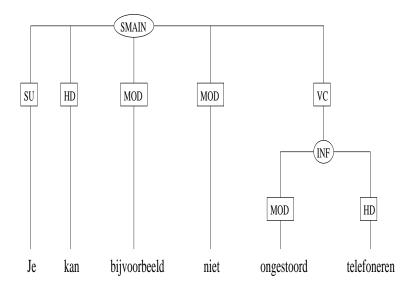

zie fig. 46

Figuur 44: Roosevelt bijvoorbeeld zat in een rolstoel

Figuur 45: Bijvoorbeeld, ik doe dit en de boel ontploft

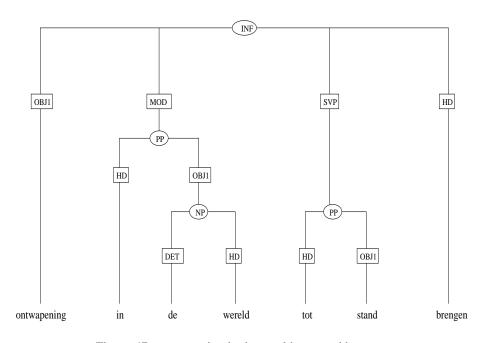

Figuur 46: Je kan bijvoorbeeld niet ongestoord telefoneren

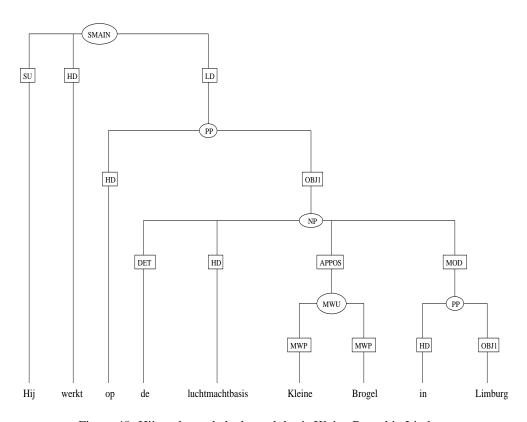
10 LD

Het label LD wordt gebruikt voor plaats- en richtingscomplementen die een 'betekenisarm' werkwoord aanvullen. Bij de eerste drie voorbeelden is er niet meteen sprake van betekenisarme contexten, de plaatsbepalingen kunnen hier rustig achterwege blijven en krijgen dus het label MOD. In de andere zinnen gaat het wel om echte complementen.

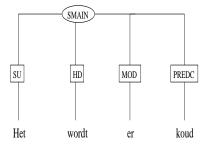
ontwapening in de wereld tot stand brengen	zie fig. 47
Hij werkt op de luchtmachtbasis Kleine Brogel in Limburg	zie fig. 48
Het wordt er koud	zie fig. 49
Ze woont in Tienen	zie fig. 50
Ben jij al in Ierland geweest?	zie fig. 51
Je kan dat zo uit een boek halen	zie fig. 52
Ik wil naar huis	zie fig. 53
Ik ga naar huis	zie fig. 54

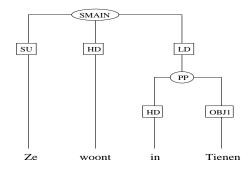
Figuur 47: ontwapening in de wereld tot stand brengen

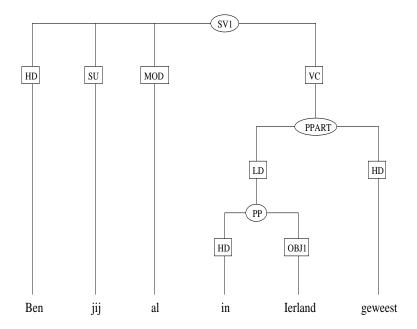
Figuur 48: Hij werkt op de luchtmachtbasis Kleine Brogel in Limburg

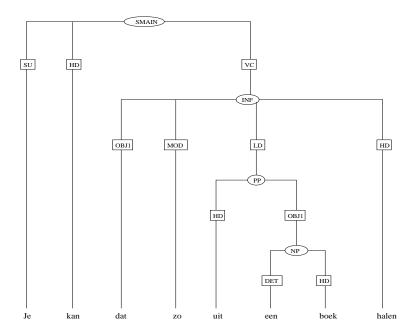
Figuur 49: Het wordt er koud

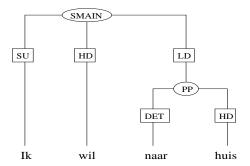
Figuur 50: Ze woont in Tienen

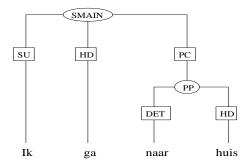
Figuur 51: Ben jij al in Ierland geweest

Figuur 52: Je kan dat zo uit een boek halen

Figuur 53: Ik wil naar huis

Figuur 54: Ik ga naar huis

11 AP

Sommige adjectieven hebben zeer uiteenlopende combinatiemogelijkheden:

Dave had nogal een zatte kop SU HD MOD OBJ1=NP(DET MOD HD)

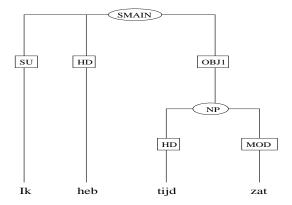
Hij was onvoorstelbaar zat SU HD PREDC=AP(MOD HD)

Ik heb tijd zat zie fig. 55

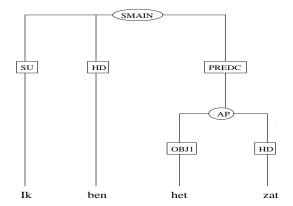
Ik heb genoeg tijd zat SU HD OBJ1=NP(MOD HD MOD)

Ik ben het zat zie fig. 56

Agenten zijn het geweld zat SU HD PREDC=AP(OBJ1(DET HD) HD)

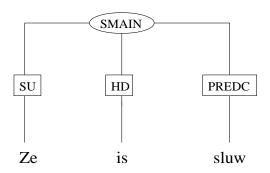
Figuur 55: Ik heb tijd zat

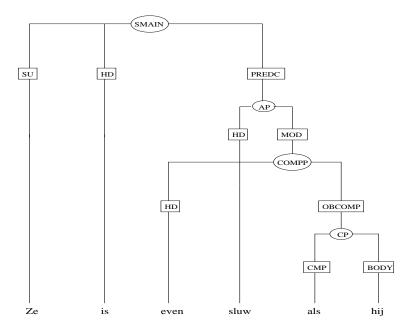
Figuur 56: Ik ben het zat

De trappen van vergelijking worden als volgt geannoteerd:

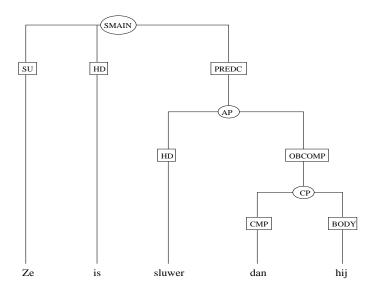
Ze is sluw	zie fig. 57
Ze is even sluw als hij	zie fig. 58
Ze is sluwer dan hij	zie fig. 59
Ze is het sluwst	zie fig. 60
Ze is de sluwste	zie fig. 61

Figuur 57: Ze is sluw

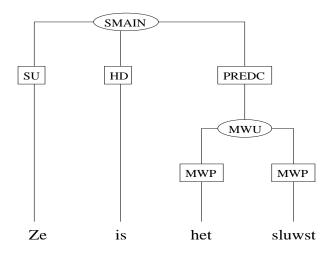

Figuur 58: Ze is even sluw als hij

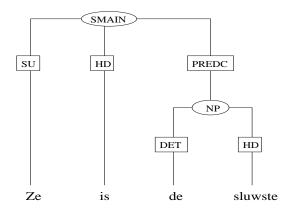

Figuur 59: Ze is sluwer dan hij

Let op het onderscheid tussen de gewone superlatief die enkel verwijst naar de eigenschap die door het adjectief wordt uitgedrukt ('het sluwst') en de gesubstantiveerde superlatief die naar de drager van die eigenschap verwijst ('de sluwste'):

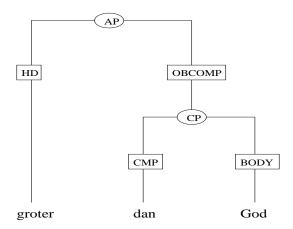
Figuur 60: Ze is het sluwst

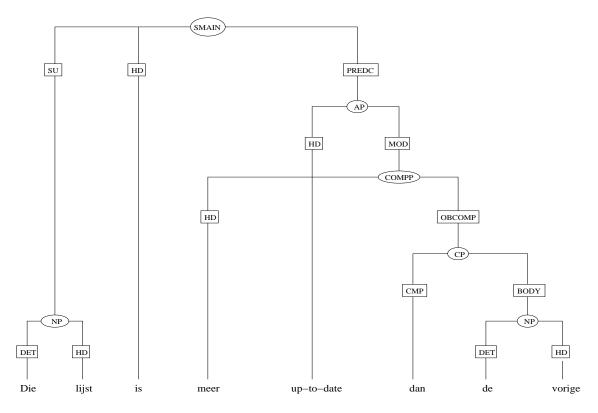
Figuur 61: Ze is de sluwste

Nog enkele interessante gevallen:

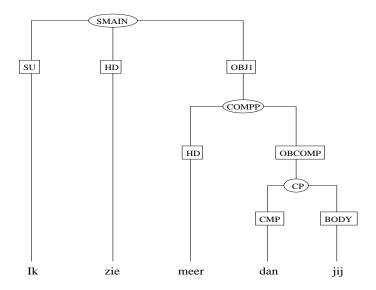
groter dan God zie fig. 62 zie fig. 63 Die lijst is meer up-to-date dan de vorige Ik zie meer dan jij zie fig. 64 een groter schandaal dan de dioxinecrisis zie fig. 65 iets verstandiger dan jij zie fig. 66 Ze had een paar glaasjes meer op zie fig. 67 jammer genoeg AP(HD MOD) eigenaardig genoeg AP(HD MOD)

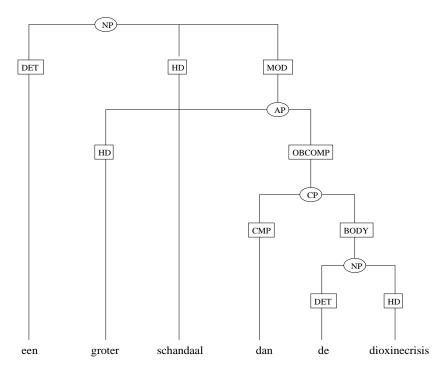
Figuur 62: groter dan God

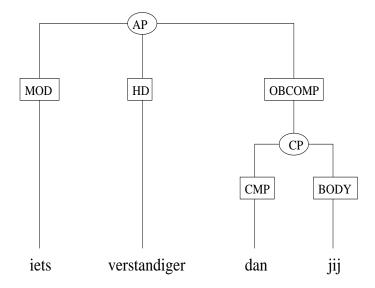
Figuur 63: Die lijst is meer up-to-date dan de vorige

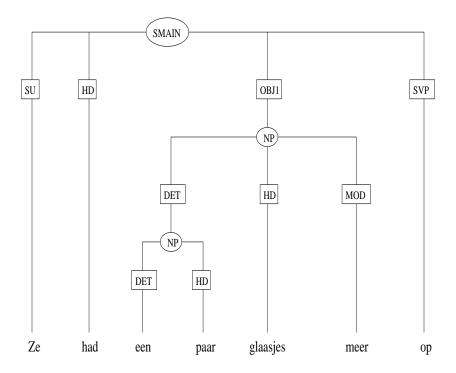
Figuur 64: Ik zie meer dan jij

Figuur 65: een groter schandaal dan de dioxinecrisis

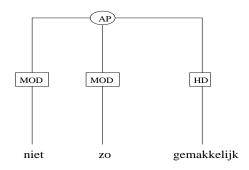
Figuur 66: iets verstandiger dan jij

Figuur 67: Ze had een paar glaasjes meer op

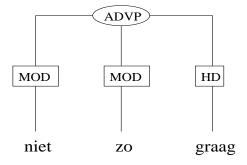
12 Niet zo...

niet zo gemakkelijk zie fig. 68

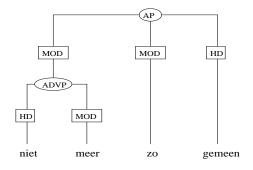
Figuur 68: niet zo gemakkelijk

niet zo graag zie fig. 69

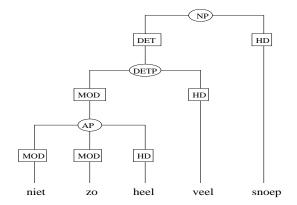

Figuur 69: niet zo graag

niet meer zo gemeen zie fig. 70

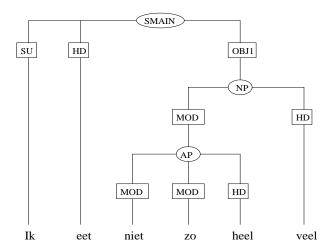

Figuur 70: niet meer zo gemeen

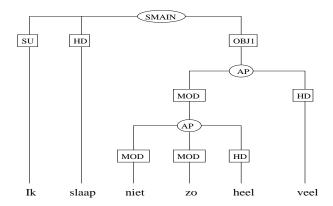

Figuur 71: niet zo heel veel snoep

Ik eet niet zo heel veel zie fig. 72

Figuur 72: Ik eet niet zo heel veel

Figuur 73: Ik slaap niet zo heel veel

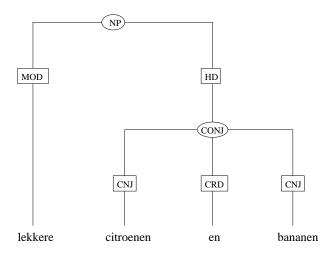
13 CONJ

Het label CONJ wordt gebruikt voor alle vormen van opsommingen met een voegwoord (of iets dat daartoe dient), zowel op zinsdeel- als op zinsniveau.

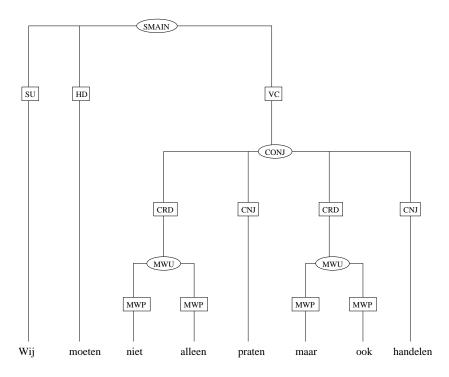
... en ... CNJ CRD CNJ
zowel ... als ... CRD CNJ CRD CNJ
... maar ...
... of ...
... dus ... (als er geen inversie volgt en als 'dus' geen DLINK is)

lekkere citroenen en bananenzie fig. 74niet ...maar wel ...CRD CRD(MWP MWP)niet alleen ... maar ook ...CRD(MWP MWP) CRD(MWP MWP)niet alleen ... niet alleen ... maar ook ...CRD(MWP MWP) CRD(MWP MWP) CRD

Wij moeten niet alleen praten maar ook handelen zie fig. 75

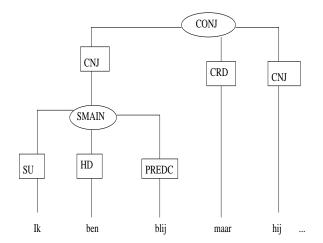
Figuur 74: lekkere citroenen en bananen

Figuur 75: Wij moeten niet alleen praten maar ook handelen

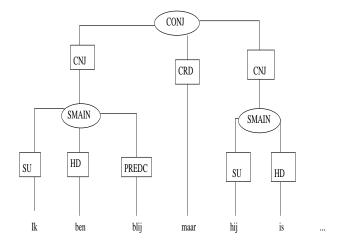
Conjuncties zijn tricky wanneer het tweede deel onvolledig is. We sommen hier de mogelijkheden van volledigheid op en geven de analyse.

- a) Eén constituent van de te verwachten structuur is aanwezig
  - $\Rightarrow$ benoem die constituent als het tweede lid (zie fig. 76)

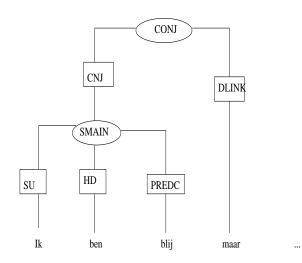
Figuur 76: ik ben blij maar hij...

- b) Er zijn meerdere constituenten van de te verwachten structuur aanwezig
  - $\Rightarrow$ bouw boom van structuur en benoem boom als tweede lid (zie fig. 77)

Figuur 77: ik ben blij maar hij...

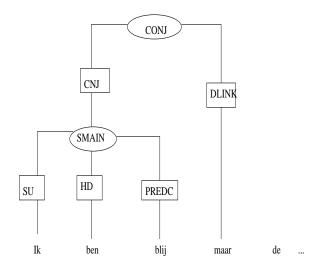
c) Er zijn geen constituenten aanwezig van de te verwachten structuur (bv. ... / . / uh) ⇒ analyseer nevenschikkend voegwoord als DLINK (zie fig. 78)

Figuur 78: ik ben blij maar hij...

d) Een *deel* van 1 van de constituenten van de te verwachten structuur is aanwezig

 $\Rightarrow$ het deel van de constituent wordt niet geanalyseerd als tweede lid, het nevenschikkend voegwoord krijgt label DLINK

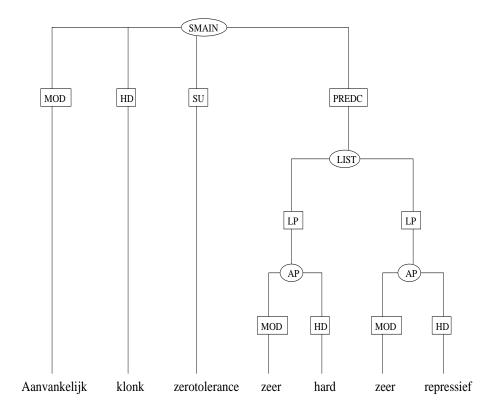
Figuur 79: ik ben blij maar hij...

e) Er zijn een aantal vaste uitdrukkingen met een nevenschikkend voegwoord: of zo, of wat, maar ja. "Of wat"(ter aanduiding van verbazing/verrassing) en "maar ja"(in de betekenis van "daar is niks aan te doen") krijgen een MWU analyse, met het label TAG. "Of zo"krijgt ook een MWU analyse, maar wordt als MOD gelabeled.

14 LIST

Het label LIST wordt gebruikt voor asyndetische, i.e. voegwoordloze opsommingen, zowel op zinsdeel- als op zinsniveau.

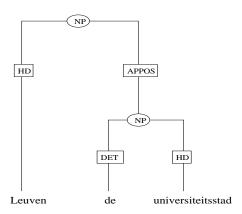
Aanvankelijk klonk zerotolerance zeer hard zeer repressief zie fig. 80

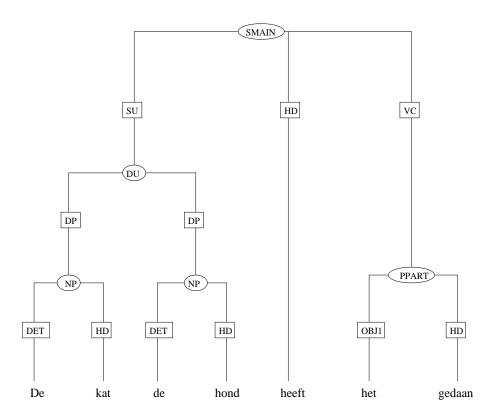
Figuur 80: Aanvankelijk klonk zerotolerance zeer hard zeer repressief

Probeer opsommingen niet te verwarren met andere constructies zoals hoofd plus bijstelling (als in 81) en correcties (82):

Leuven, de universiteitsstad zie fig. 81 De kat... de hond heeft het gedaan zie fig. 82

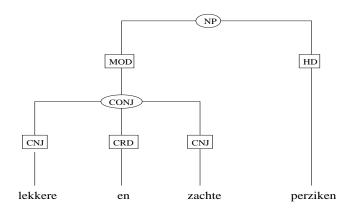
Figuur 81: Leuven, de universiteitsstad

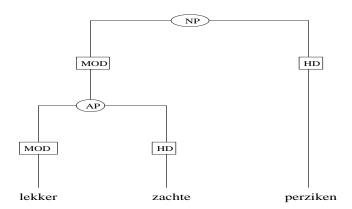
Figuur 82: De kat... de hond heeft het gedaan

Als twee MODs met een voegwoord verbonden zijn, vormen ze een CONJ. Twee onafhankelijke MODs vormen echter geen LIST.

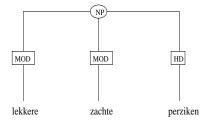
lekkere en zachte perzikenzie fig. 83lekker zachte perzikenzie fig. 84lekkere zachte perzikenzie fig. 85

Figuur 83: lekkere en zachte perziken

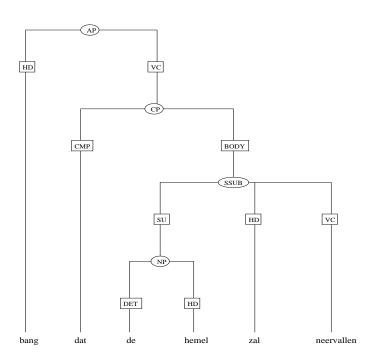
Figuur 84: lekker zachte perziken

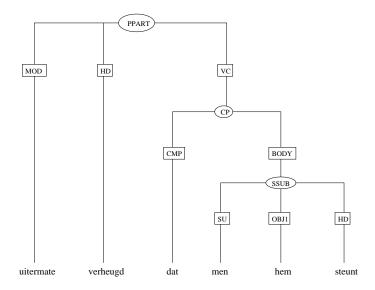
Figuur 85: lekkere zachte perziken

15 VC

bang voor spinnenAP(HD PC)Hij verheugt zich op het feestjeSU HD SE PCbang dat de hemel zal neervallenzie fig. 86uitermate verheugd dat men hem steuntzie fig. 87

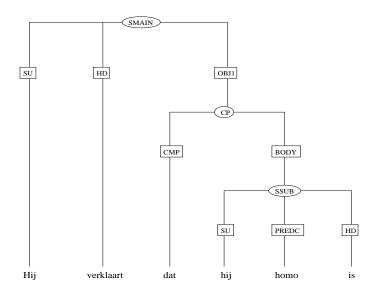
Figuur 86: bang dat de hemel zal neervallen

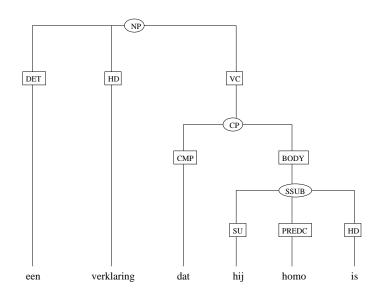
Figuur 87: uitermate verheugd dat men hem steunt

Een NP krijgt een VC (en geen MOD) als de bepaling bij het substantief het direct object vormt van het werkwoord waarvan dat substantief is afgeleid:

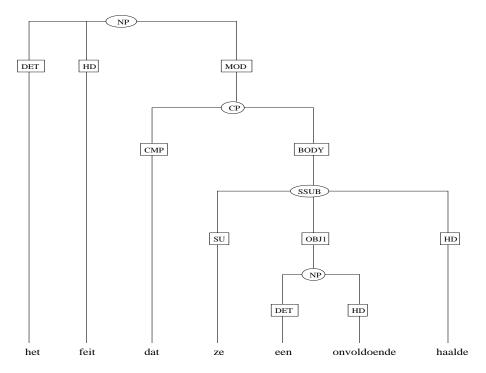
Hij verklaart dat hij homo is	zie fig. 88
een verklaring dat hij homo is	zie fig. 89
het feit dat ze een onvoldoende haalde	zie fig. 90
Ze kwam tot de conclusie dat alles vergeefs was geweest	zie fig. 91

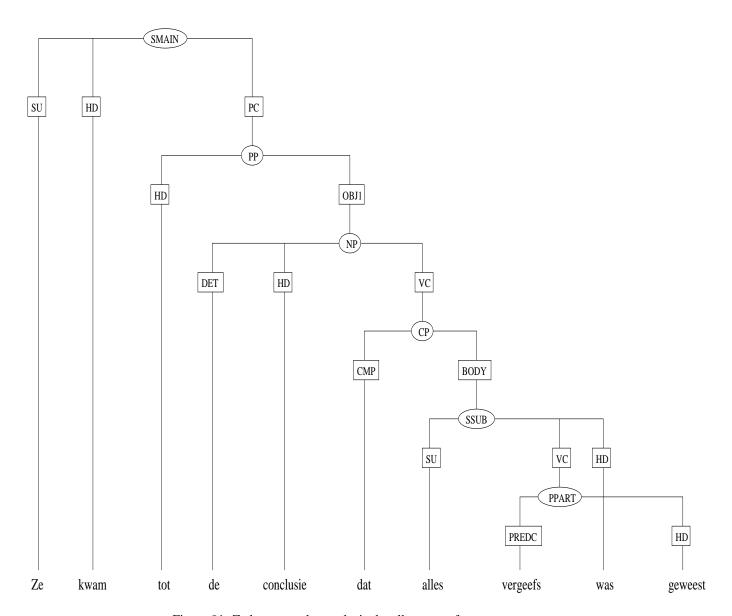
Figuur 88: Hij verklaart dat hij homo is

Figuur 89: een verklaring dat hij homo is

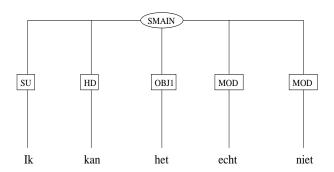
Figuur 90: het feit dat ze een onvoldoende haalde

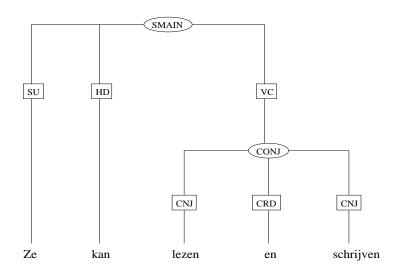
Figuur 91: Ze kwam tot de conclusie dat alles vergeefs was geweest

Let bij de modale werkwoorden op het (soms nogal vage) verschil tussen hoofdwerkwoord en hulpwerkwoord.

Ik kan het echt nietzie fig. 92Ze kan lezen en schrijvenzie fig. 93Wist je dat?OBJ1Hij wist me te vertellen dat ze weg wasVCIk denk het welOBJ1Ik dacht hem te bedriegenVC

Figuur 92: Ik kan het echt niet

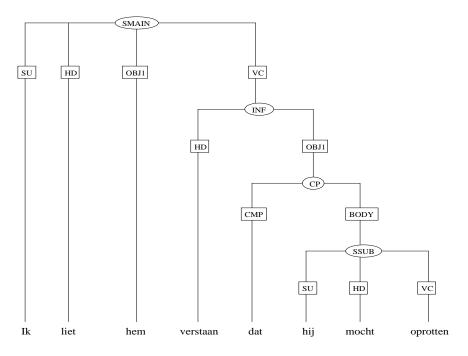
Figuur 93: Ze kan lezen en schrijven

Bij causatieve werkwoorden wordt het eigenlijke subject van het hoofdwerkwoord als OBJ1 bij het causatieve werkwoord geplaatst:

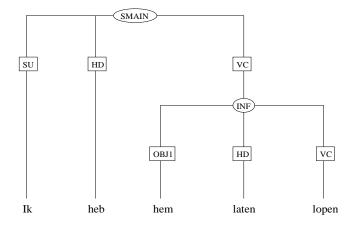
Ik liet hem verstaan dat hij mocht oprotten zie fig. 94

Ik doe ze werken als beesten SU HD OBJ1 VC(INF PREDM)

Ik heb hem laten lopen zie fig. 95

Figuur 94: Ik liet hem verstaan dat hij mocht oprotten

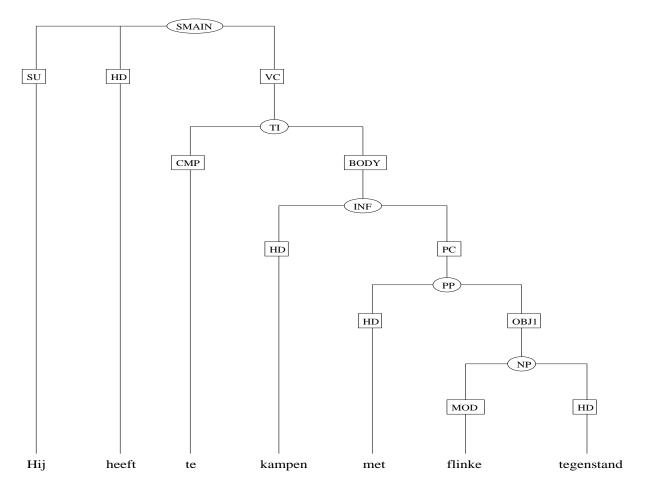

Figuur 95: Ik heb hem laten lopen

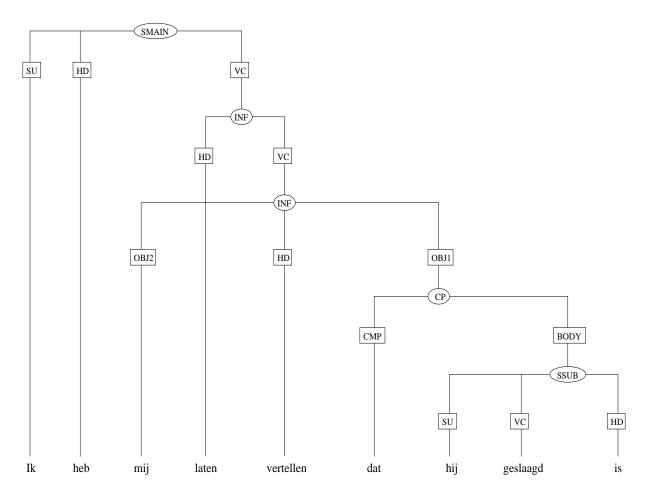
Hij heeft te kampen met flinke tegenstand zie fig. 96

Ik heb mij laten vertellen dat hij geslaagd is zie fig. 97

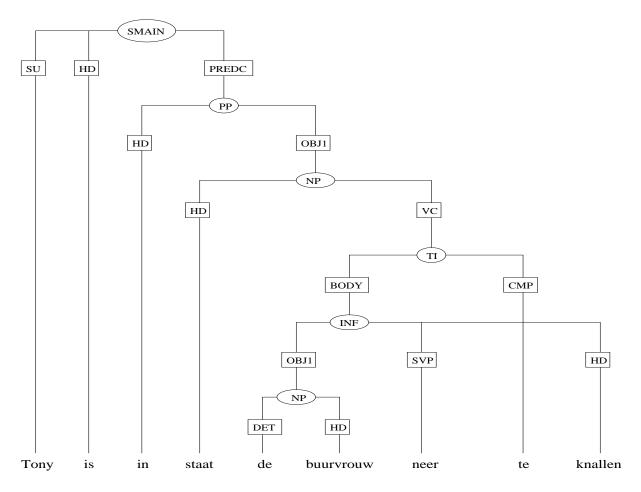
Tony is in staat de buurvrouw neer te knallen zie fig. 98 Hij staat op het punt te ontploffen zie fig. 99

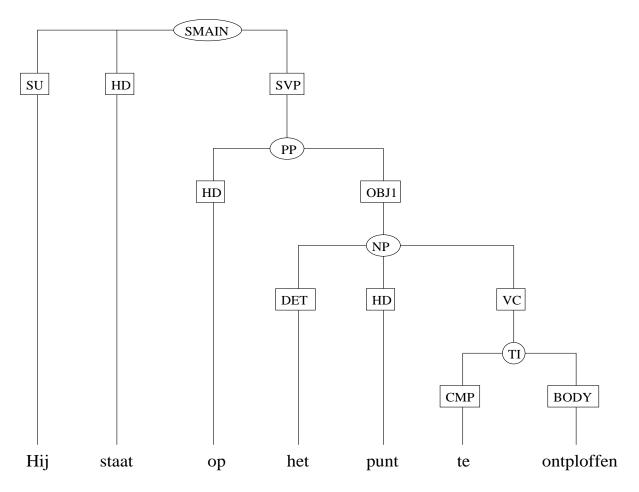
Figuur 96: Hij heeft te kampen met flinke tegenstand

Figuur 97: Ik heb mij laten vertellen dat hij geslaagd is

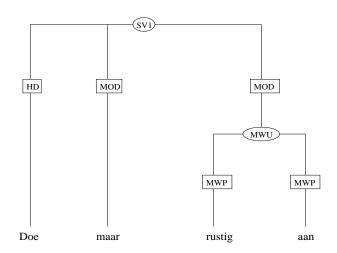
Figuur 98: Tony is in staat de buurvrouw neer te knallen

Figuur 99: Hij staat op het punt te ontploffen

16 MWU

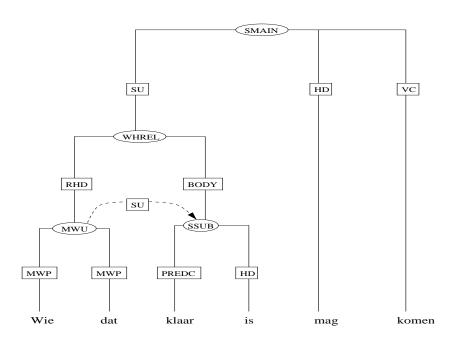
Doe maar rustig aan zie fig. 100 Het gaat wat kalmer aan

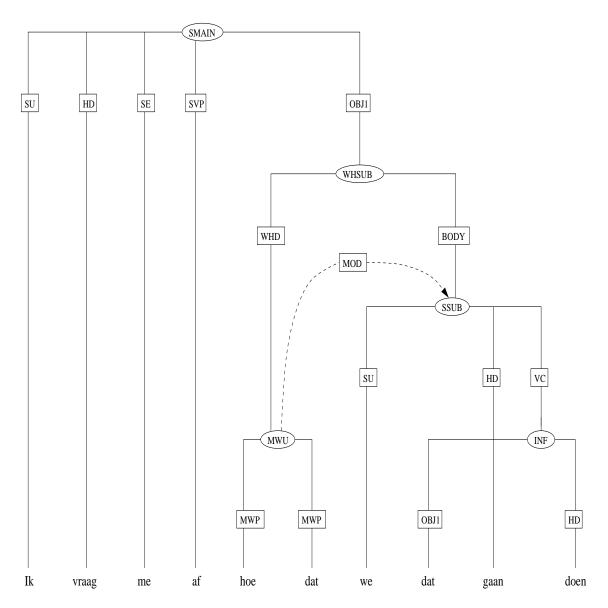
Figuur 100: Doe maar rustig aan

'Spreektalige' onderschikkende voegwoorden en betrekkelijke voornaamwoorden (i.e. met een extra 'dat') worden als MWUs geannoteerd.

Wie dat klaar is mag komen zie fig. 101 Ik vraag me af hoe dat we dat gaan doen zie fig. 102

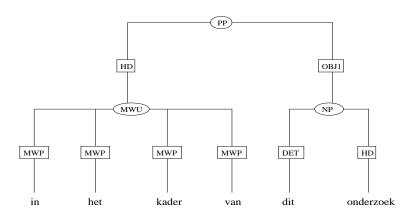
Figuur 101: Wie dat klaar is mag komen

Figuur 102: Ik vraag me af hoe dat we dat gaan doen

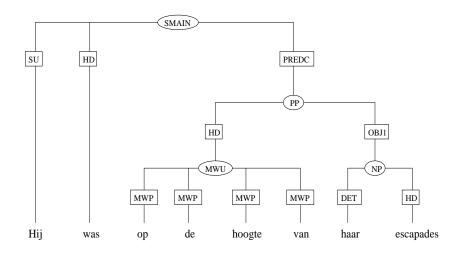
Dit geldt ook voor de zogenaamde 'complexe' voorzetsels.

in het kader van dit onderzoek zie fig. 103
in de loop van
met het oog op
op grond van
wat betreft
voor wat betreft
op basis van
ten aanzien van
op het vlak van
naar aanleiding van
aan de hand van

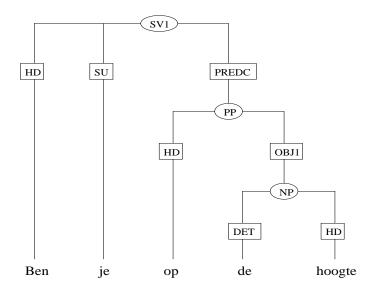

Figuur 103: in het kader van dit onderzoek

Hij was op de hoogte van haar escapades zie fig. 104 Ben je op de hoogte? zie fig. 105

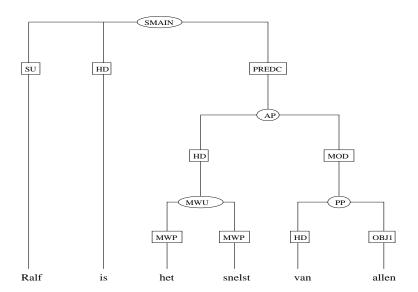
Figuur 104: Hij was op de hoogte van haar escapades

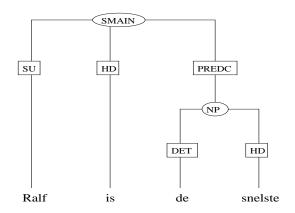
Figuur 105: Ben je op de hoogte?

Ralf is het snelst van allenzie fig. 106Ralf is de snelstezie fig. 107

Preventie is toch het belangrijkste SU HD MOD PREDC=NP(DET HD)

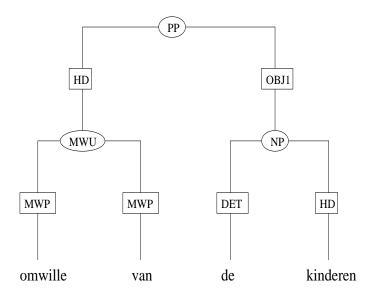

Figuur 106: Ralf is het snelst van allen

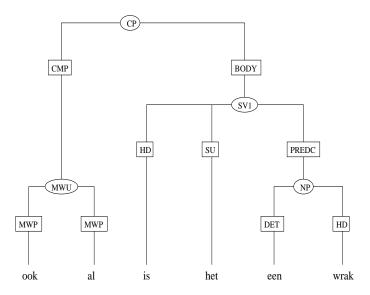

Figuur 107: Ralf is de snelste

omwille van de kinderen zie fig. 108 ook al is het een wrak zie fig. 109

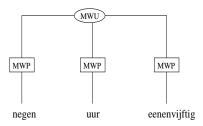

Figuur 108: omwille van de kinderen

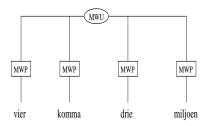

Figuur 109: ook al is het een wrak

negen uur eenenvijftig vier komma drie miljoen augustus zesenzeventig zie fig. 110 zie fig. 111

Figuur 110: negen uur eenenvijftig

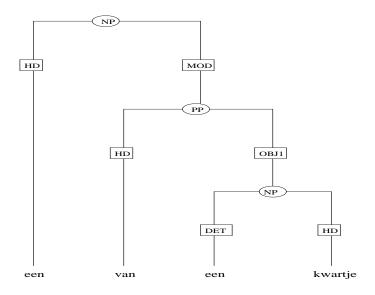

Figuur 111: vier komma drie miljoen

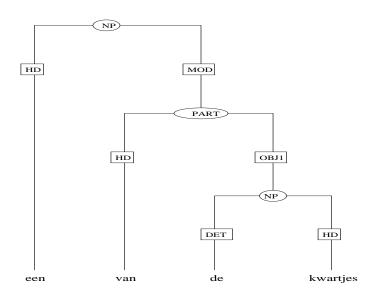
dank u welMWU(MWP MWP MWP)om het evenMWU(MWP MWP MWP)

17 PART

één van een kwartje zie fig. 112 **één van de kwartjes** zie fig. 113

Figuur 112: één van een kwartje

Figuur 113: één van de kwartjes

18 'veel'

<u>DETP</u>: **bijzonder veel dieren** zie fig. 114

zodanig veel enorm veel heel veel te veel zeer veel

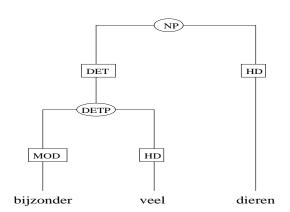
veel meer dieren zie fig. 115

NP: te veel te veel gedronken zie fig. 116

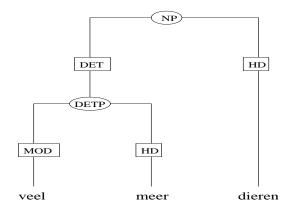
heel veel

AP: nogal veel Ik praat heel veel zie fig. 117

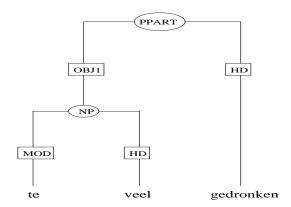
te veel heel veel

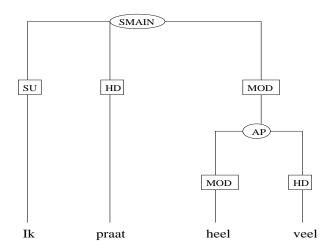
Figuur 114: bijzonder veel dieren

Figuur 115: veel meer dieren

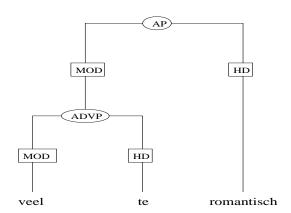

Figuur 116: te veel gedronken

Figuur 117: Ik praat heel veel

veel te romantisch zie fig. 118

Figuur 118: veel te romantisch

19 REL, WHREL, WHQ en WHSUB

WHSUB is voor afhankelijke vraagzinnen (hangen als zodanig af van een werkwoord) waarbij het betrekkelijk voornaamwoord niet kan worden vervangen door een aanwijzend voornaamwoord + betrekkelijk voornaamwoord:

Ik weet niet wat hem bezielt

*Ik weet niet datgene wat hem bezielt

WHREL is voor relatieve bijzinnen met ingesloten antecedent (te vervangen door een aanwijzend voornaamwoord + betrekkelijk voornaamwoord):

Ik geloof nog steeds in wat ik gezegd heb Ik geloof nog steeds in datgene wat ik gezegd heb

Een WHREL fungeert als, en kan dus vervangen worden door, een 'echte' NP:

Ik geloof nog steeds in jou/de quantumtheorie

Een WHSUB kan alleen vervangen worden door een voornaamwoord in de derde persoon of een 'zinsvervangende' NP:

Ik weet het niet

Ik weet *jou/*de quantumtheorie niet

Secondary edges gaan van

REL: het betrekkelijk voornaamwoord naar SSUB

zie fig. 119

WHREL: het ingesloten betrekkelijk voornaamwoord naar SSUB

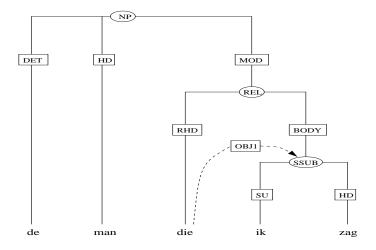
zie fig. 120

WHQ: het vragend voornaamwoord of andere constituent (NP, PP etc.) naar SV1

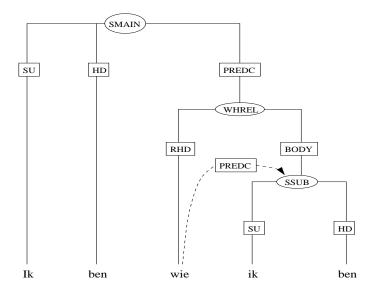
zie fig. 121, fig. 122 en fig. 123

WHSUB: het vragend voornaamwoord of andere constituent (NP, PP etc.) naar SSUB

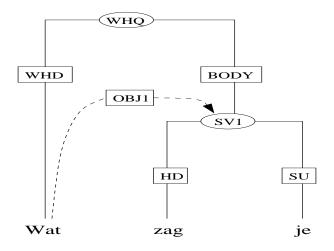
zie fig. 124 en 125

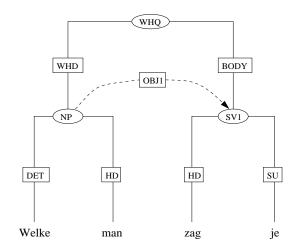
Figuur 119: de man die ik zag

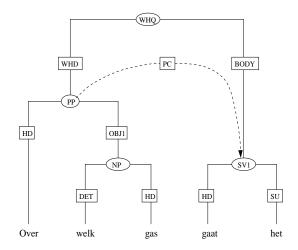
Figuur 120: Ik ben wie ik ben

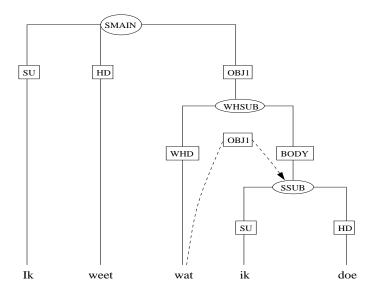
Figuur 121: Wat zag je?

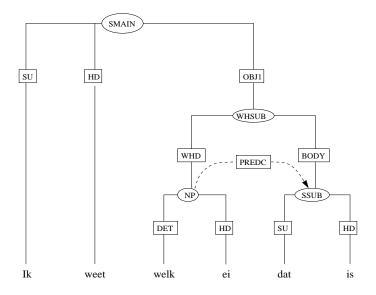
Figuur 122: Welke man zag je?

Figuur 123: Over welk gas gaat het?

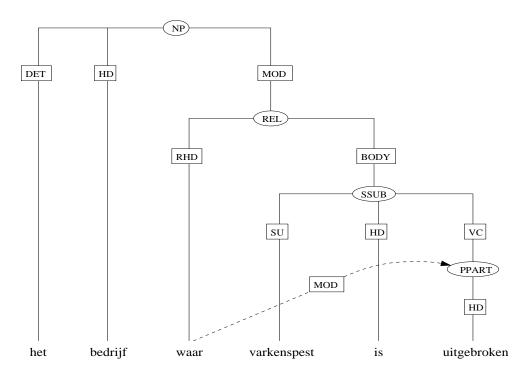
Figuur 124: Ik weet wat ik doe

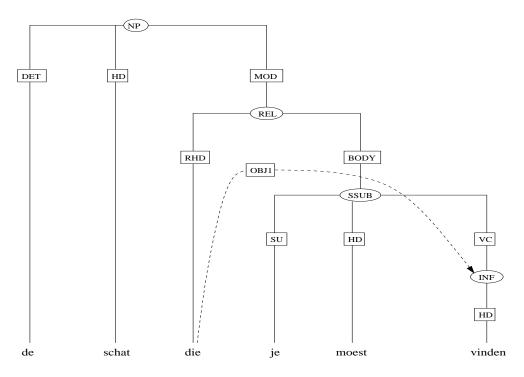
Figuur 125: Ik weet welk ei dat is

Indien het vertrekpunt als OBJ1 of MOD fungeert bij het hoofd van een INF of een PPART, gaat de secondary edge naar deze knoop en dus niet naar de overkoepelende SSUB- of SV1-knoop. Als de VC uit slechts één element bestaat (een deelwoord of een infinitief) wordt er een dochterloze PPART- of INF-knoop gebruikt.

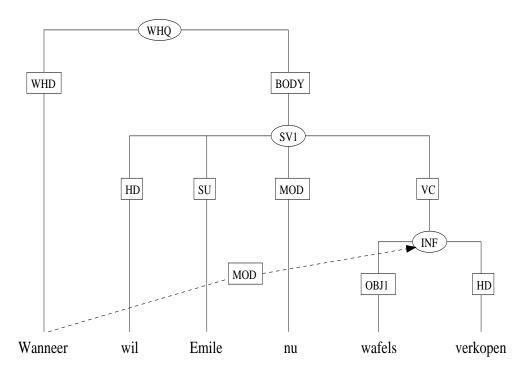
het bedrijf waar varkenspest is uitgebroken zie fig. 126 de schat die je moest vinden zie fig. 127 Wanneer wil Emile nu wafels verkopen? zie fig. 128 Hoe moet ik dat formuleren? zie fig. 129

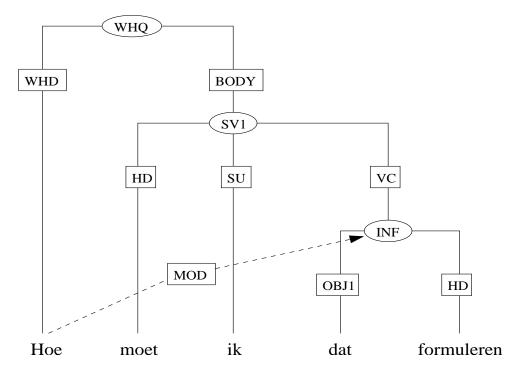
Figuur 126: het bedrijf waar varkenspest is uitgebroken

Figuur 127: de schat die je moest vinden

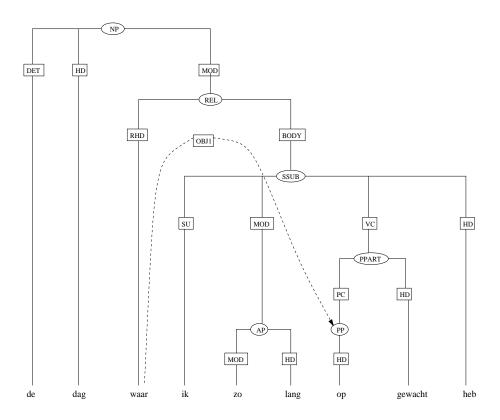
Figuur 128: Wanneer wil Emile nu wafels verkopen?

Figuur 129: Hoe moet ik dat formuleren?

Bij gesplitste betrekkelijke voornaamwoorden (waar...mee, waar...van etc.) vertrekt de secondary edge bij het voornaamwoordelijk gedeelte en gaat naar de PP-knoop waarvan het voorzetsel de enige dochter is:

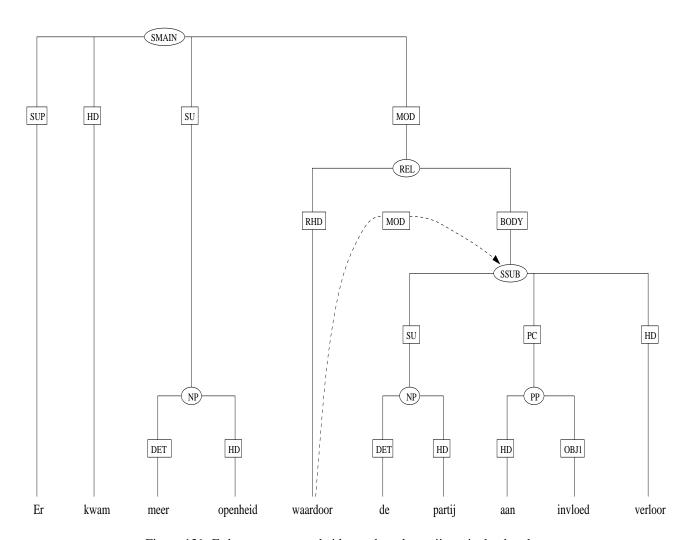
de dag waar ik zo lang op gewacht heb zie fig 130

Figuur 130: de dag waar ik zo lang op gewacht heb

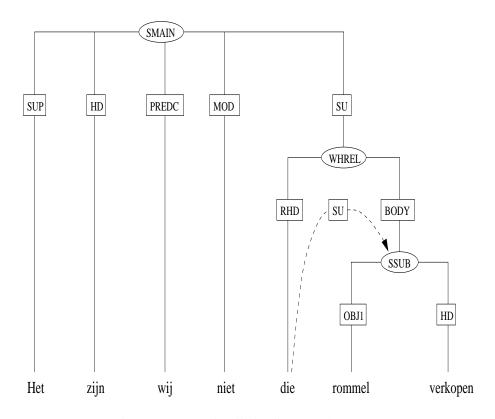
Relatieve zinnen met een volledige zin als antecedent worden als MODs op het niveau van die antecedentzin aangehecht:

Er kwam meer openheid waardoor de partij aan invloed verloor zie fig. 131

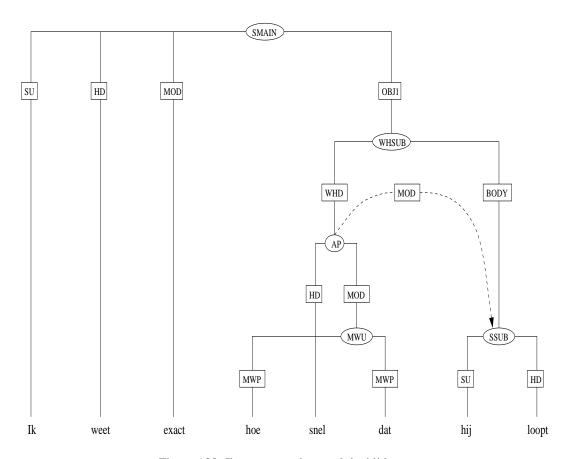

Figuur 131: Er kwam meer openheid waardoor de partij aan invloed verloor

Het zijn wij niet die rommel verkopen zie fig. 132 Ik weet exact hoe snel dat hij loopt zie fig. 133

Figuur 132: Het zijn wij niet die rommel verkopen

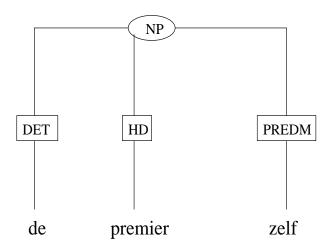

Figuur 133: Ik weet exact hoe snel dat hij loopt

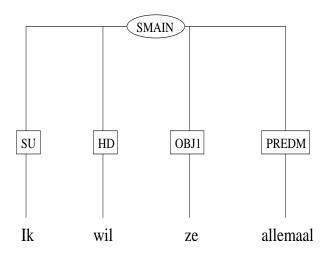
20 PREDM en PREDC

Het onderscheid tussen PREDM en PREDC is niet altijd even duidelijk. Het heeft immers alles te maken met verschillen binnen de categorie 'bepaling van gesteldheid'. Het manual biedt wat dit betreft voldoende informatie.

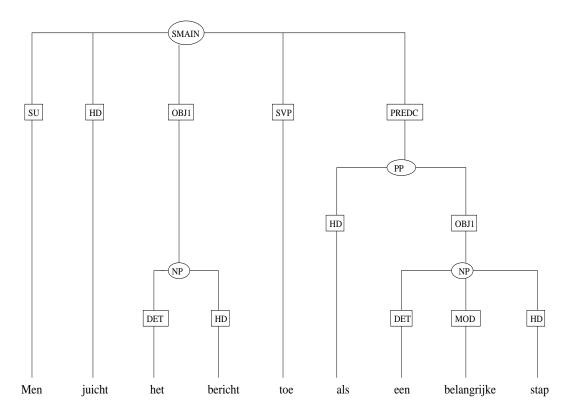
de premier zelf	zie fig. 134
Ik wil ze allemaal	zie fig. 135
Men juicht het bericht toe als een belangrijke stap	zie fig. 136
Met honderdduizenden waren ze aanwezig	zie fig. 137
Dit medicijn heeft stuiptrekkingen als neveneffect	zie fig. 138
Iedereen heeft de mond vol van semesterexamens	zie fig. 139

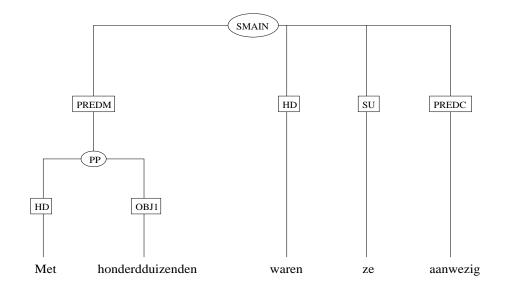
Figuur 134: de premier zelf

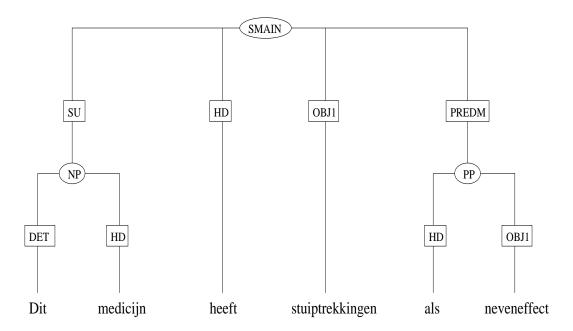
Figuur 135: Ik wil ze allemaal

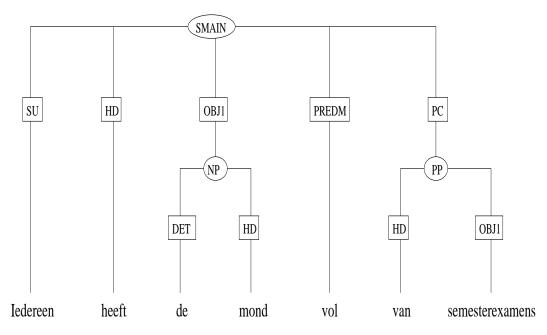
Figuur 136: Men juicht het bericht toe als een belangrijke stap

Figuur 137: Met honderdduizenden waren ze aanwezig

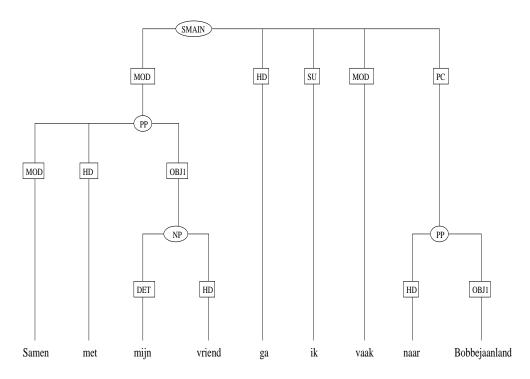
Figuur 138: Dit medicijn heeft stuiptrekkingen als neveneffect

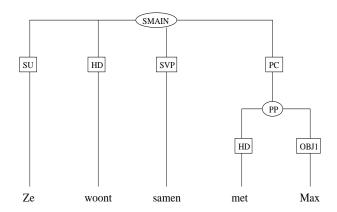
Figuur 139: Iedereen heeft de mond vol van semesterexamens

Let op de verschillende mogelijkheden bij 'samen':

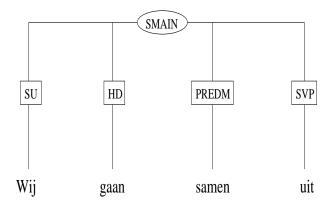
Samen met mijn vriend ga ik vaak naar Bobbejaanlandzie fig. 140Ze woont samen met Maxzie fig. 141Wij gaan samen uitzie fig. 142

Figuur 140: Samen met mijn vriend ga ik vaak naar Bobbejaanland

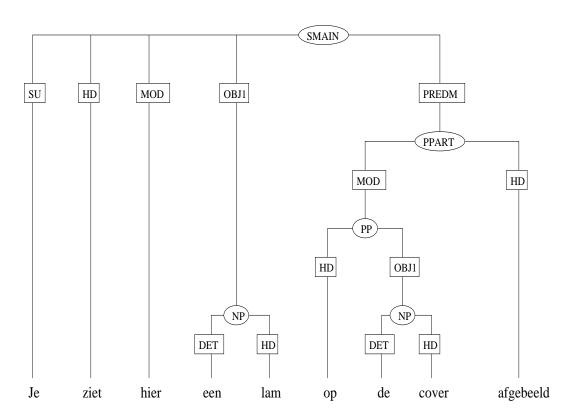

Figuur 141: Ze woont samen met Max

Figuur 142: Wij gaan samen uit

Je ziet hier een lam op de cover afgebeeld zie fig. 143

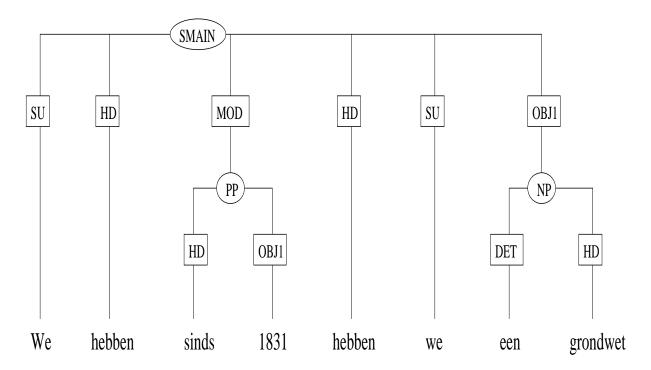

Figuur 143: Je ziet hier een lam op de cover afgebeeld

21 Spiegelzinnen

Spiegelzinnen hebben een aantal constituenten in tweevoud. In de onderstaande zin zijn er bijvoorbeeld twee SUs en twee HDs.

We hebben sinds 1831 hebben we een grondwet zie fig. 144

Figuur 144: We hebben sinds 1831 hebben we een grondwet

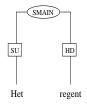
22 SU en SUP

<u>loos 'het'</u>:

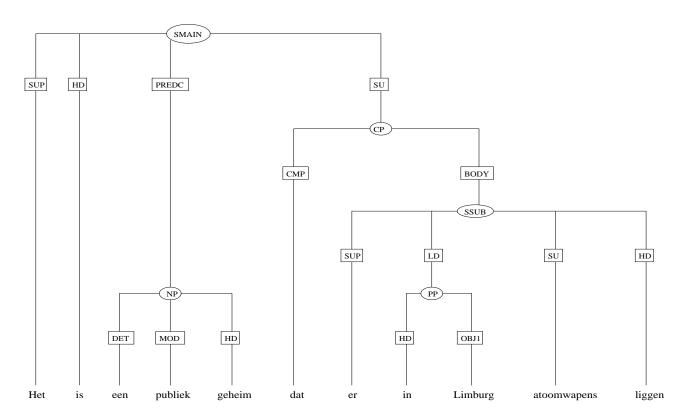
Het regent zie fig. 145

voorlopig 'het':

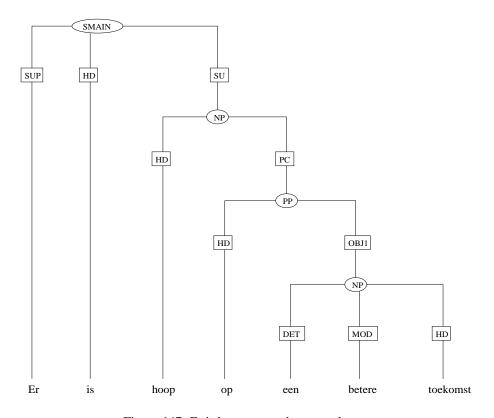
Het is een publiek geheim dat er in Limburg atoomwapens liggen zie fig 146 Er is hoop op een betere toekomst zie fig 147

Figuur 145: Het regent

Figuur 146: Het is een publiek geheim dat er in Limburg atoomwapens liggen

Figuur 147: Er is hoop op een betere toekomst

23 DET en DETP

Behalve 'echte' determinatoren kunnen ook NPs als DET fungeren binnen een NP - als ze tenminste al een idiomatisch karakter hebben gekregen.

- 'echte' determinatoren:

het laatste huis
zeven anjers
alle mooie mannen
wat zwarte koffie
mijn moeder

DET MOD HD
DET HD

zie fig. 148
zie fig. 149
DET HD

- NPs met idiomatisch karakter:

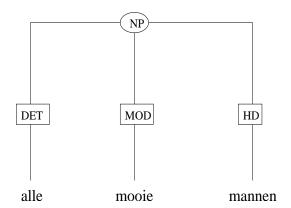
een tiental mensenzie fig. 150een beetje waterzie fig. 151een pak brievenzie fig. 152

een hoop werk DET=NP(DET HD) HD

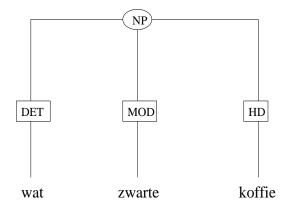
een halve kilo varkensgehakt zie fig. 153 2000 kubieke meter ruwe olie zie fig. 154

- niet-idiomatische NPs:

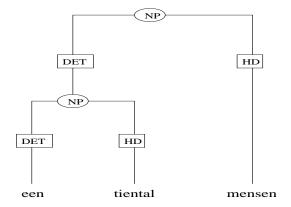
een kist aardappelen zie fig. 155 een ietsje zout zie fig. 156 een vaas rozen DET HD MOD

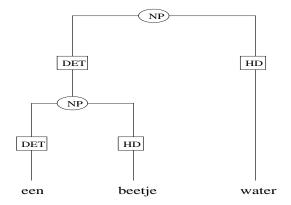
Figuur 148: alle mooie mannen

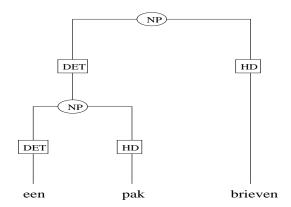
Figuur 149: wat zwarte koffie

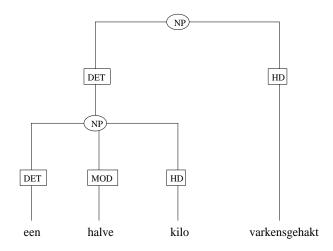
Figuur 150: een tiental mensen

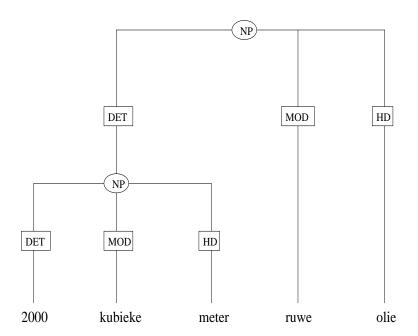
Figuur 151: een beetje water

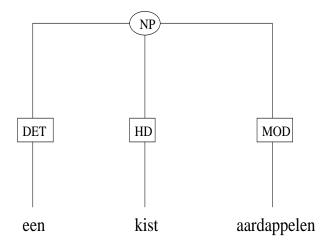
Figuur 152: een pak brieven

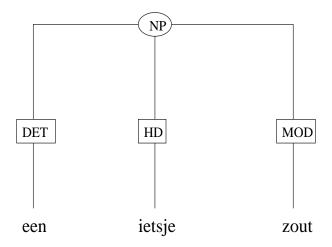
Figuur 153: een halve kilo varkensgehakt

Figuur 154: 2000 kubieke meter ruwe olie

Figuur 155: een kist aardappelen

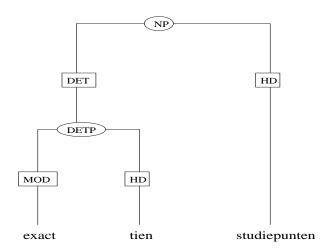

Figuur 156: een ietsje zout

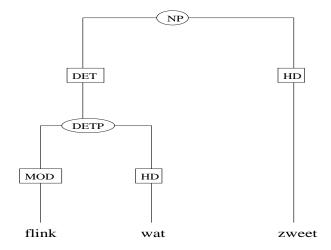
Het label DETP wordt enkel toegekend bij determinatorfrasen, i.e. constructies met een 'echte' determinator als hoofd.

exact tien studiepunten zie fig. 157 flink wat zweet zie fig. 158

aardig veel toeschouwersDET=DETP(MOD HD) HDvan die toestandenDET=DETP(MOD HD) HD

Figuur 157: exact tien studiepunten

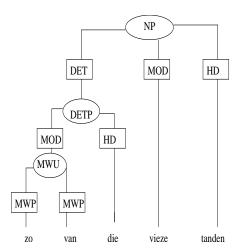

Figuur 158: flink wat zweet

In spreektaal komen, naast de "van die"-constructies van hiervoor, de "zo van die-constructies nogal wat voor. In schrijftaal zou deze constructie kunnen geparafraseerd worden tot iets als "zo'n, zulke".

Hij had zo van die vieze tanden. zie fig. 159 Hij had zulke vieze tanden.

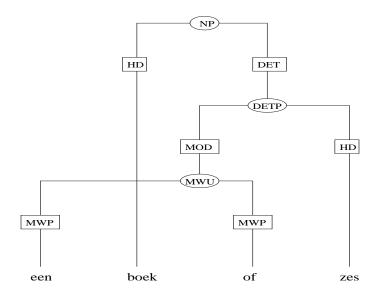
Natuurlijk moet "zulkeïn de laatste zin niet geïnterpreteerd worden als een versterking van "vieze".

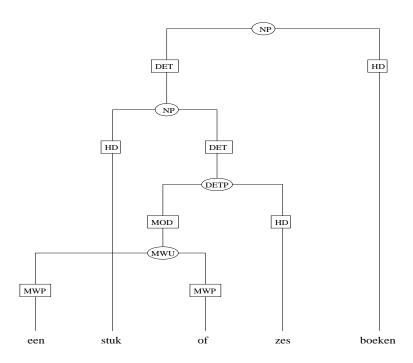
Figuur 159: Hij had zo van die vieze tanden

Het is wel belangrijk je ervan te verzekeren dat dit de interpretatie is die bedoeld wordt (luister eens naar de zin). In bv. "Hij hield zo van die hondïs het duidelijk dat de "zoëen modifier is bij de zin als geheel.

een boek of zes zie fig. 160 een stuk of zes boeken zie fig. 161

Figuur 160: een boek of zes

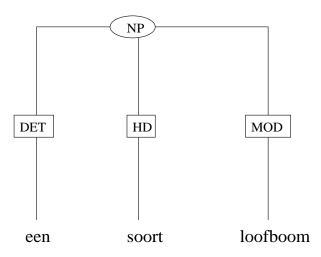
Figuur 161: een stuk of zes boeken

- '*soort*' = type:

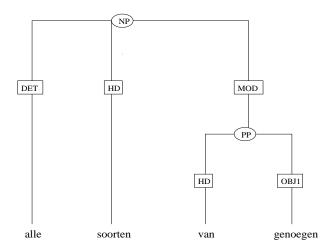
een soort loofboom zie fig. 162 alle soorten van genoegen zie fig. 163

- 'soort' = min of meer

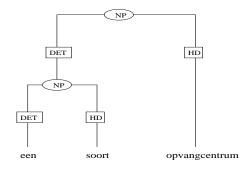
dat soort auto zie fig. 164
zie fig. 165
een soort van getuigenis zie fig. 166

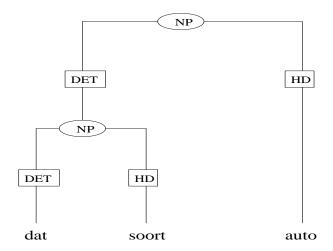
Figuur 162: een soort loofboom

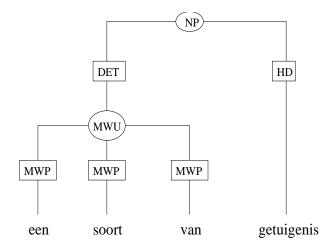
Figuur 163: alle soorten van genoegen

Figuur 164: een soort opvangcentrum

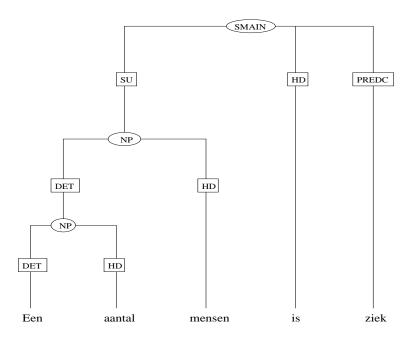

Figuur 165: dat soort auto

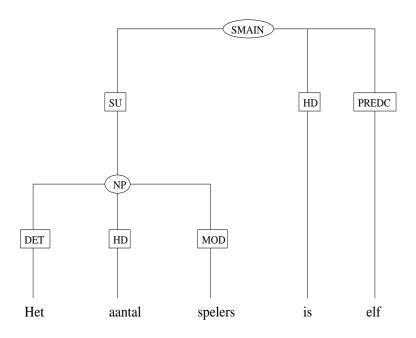

Figuur 166: een soort van getuigenis

Een aantal mensen is ziek zie fig. 167 **Het aantal spelers is elf** zie fig. 168

Figuur 167: Een aantal mensen is ziek

Figuur 168: Het aantal spelers is elf

honderd vijftig tot tweehonderd bommenzie fig. 169zes à zeven guldenzie fig. 170vier of vijf kinderenzie fig. 171

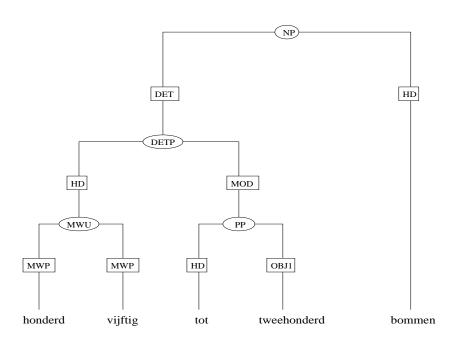
een lekker warm kopje thee een heerlijk zoet kopje thee

een zee van tijd

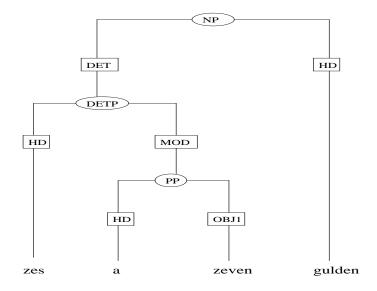
koeien van letters stukken van mensen kanjers van vissen

een kast van een huis een schat van een kind een draak van een film

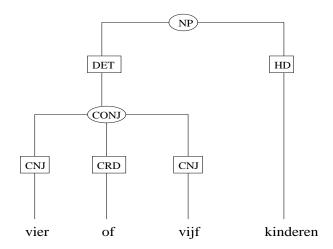
een aantal mensen heeft bezwaren geuit een aantal mensen hebben bezwaren geuit

Figuur 169: honderd vijftig tot tweehonderd bommen

Figuur 170: zes à zeven gulden

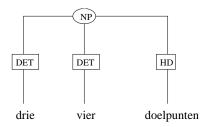

Figuur 171: vier of vijf kinderen

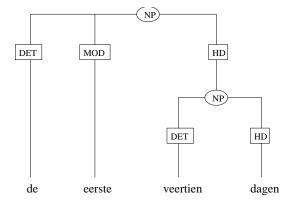
24 Telwoorden

Een aantal telwoordconstructies werden al vermeld in de vorige sectie. Hier volgen nog enkele belangrijke gevallen:

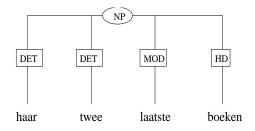
drie vier doelpuntenzie fig. 172de eerste veertien dagenzie fig. 173haar twee laatste boekenzie fig. 174

Figuur 172: drie vier doelpunten

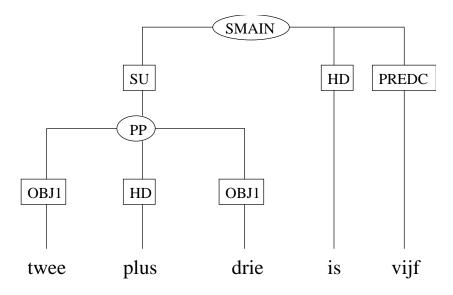

Figuur 173: de eerste veertien dagen

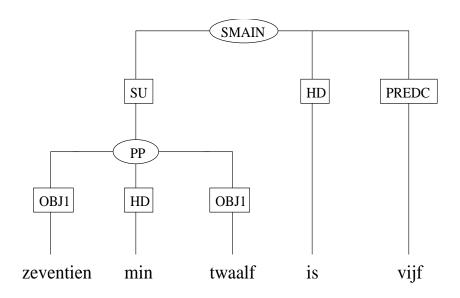

Figuur 174: haar twee laatste boeken

twee plus drie is vijf zie fig. 175 zeventien min twaalf is vijf zie fig. 176

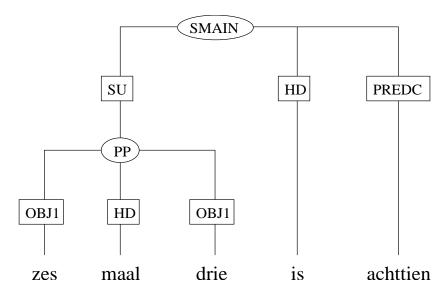

Figuur 175: twee plus drie is vijf

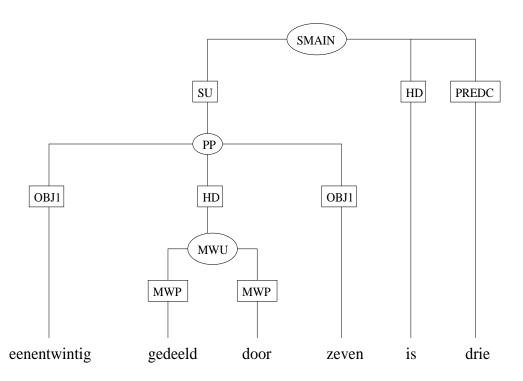

Figuur 176: zeventien min twaalf is vijf

zes maal drie is achttien zie fig. 177 eenentwintig gedeeld door zeven is drie zie fig. 178

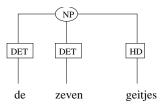

Figuur 177: zes maal drie is achttien

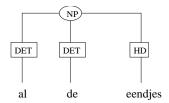

Figuur 178: eenentwintig gedeeld door zeven is drie

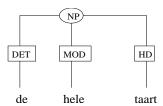
de zeven geitjeszie fig. 179al de eendjeszie fig. 180de hele taartzie fig. 181heel de taartzie fig. 182

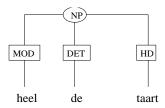
Figuur 179: de zeven geitjes

Figuur 180: al de eendjes

Figuur 181: de hele taart

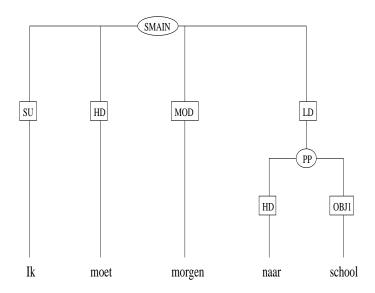

Figuur 182: heel de taart

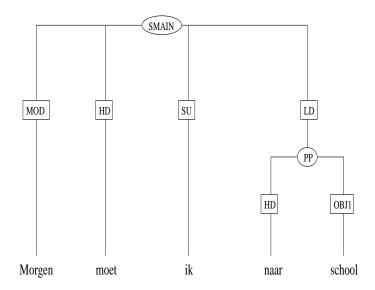
25 SMAIN, SSUB en SV1

SMAIN: hoofdzinvolgorde - persoonsvorm op de tweede plaats

Ik moet morgen naar school zie fig. 183 Morgen moet ik naar school zie fig. 184

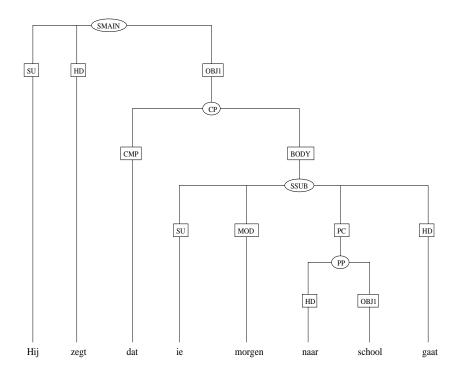
Figuur 183: Ik moet morgen naar school

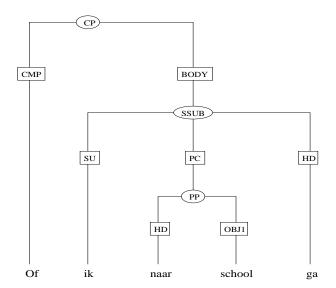
Figuur 184: Morgen moet ik naar school

SSUB: bijzinvolgorde - persoonsvorm achteraan

Hij zegt dat ie morgen naar school gaat zie fig. 185 Of ik naar school ga? zie fig. 186

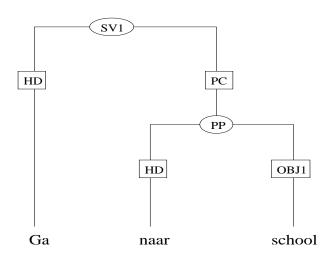
Figuur 185: Hij zegt dat ie morgen naar school gaat

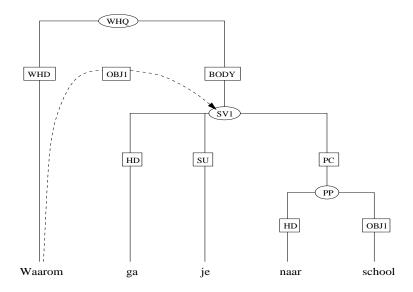
Figuur 186: Of ik naar school ga?

SV1: persoonsvorm op de eerste plaats

Ga naar school! zie fig. 187 **Waarom ga je naar school?** zie fig. 188

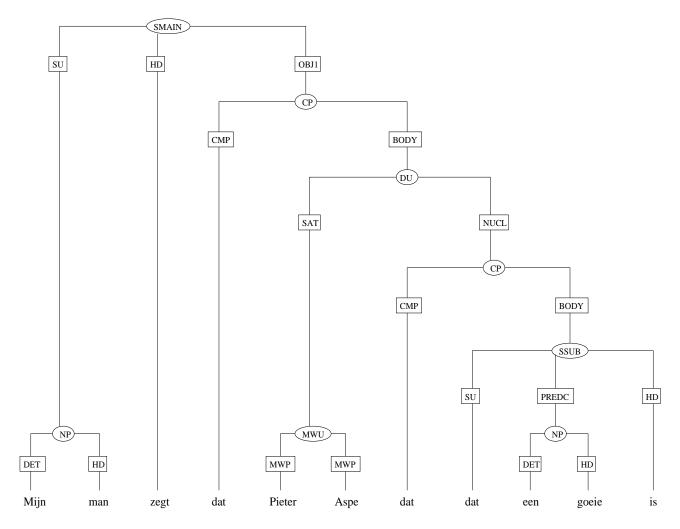
Figuur 187: Ga naar school!

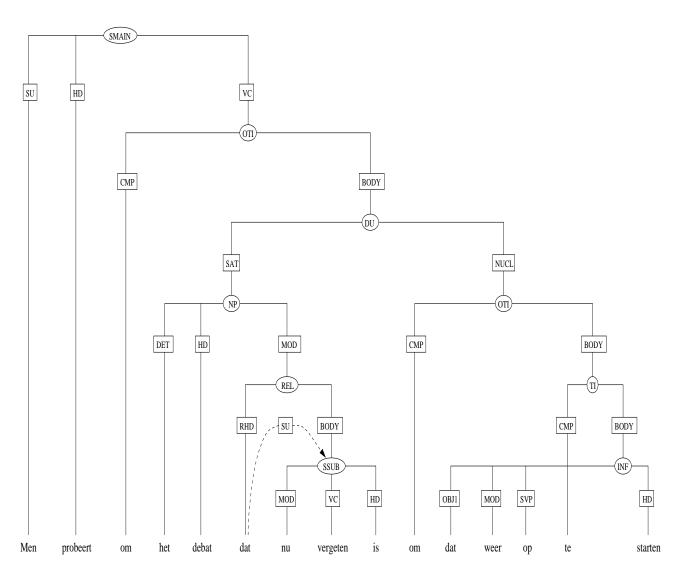
Figuur 188: Waarom ga je naar school?

26 Herhaalconstructies

Mijn man zegt dat Pieter Aspe dat dat een goeie is zie fig. 189 Men probeert om het debat dat nu vergeten is om dat weer op te starten zie fig. 190

Figuur 189: Mijn man zegt dat Pieter Aspe dat dat een goeie is

Figuur 190: Men probeert om het debat dat nu vergeten is om dat weer op te starten

27 'dus'

- met inversie:

Het regent niet dus gaan we wandelen 2 onafhankelijke zinnen, zie fig. 191 $\dot{d}us' = MOD$ in tweede zin

- zonder inversie:

Het regent niet dus we gaan wandelen

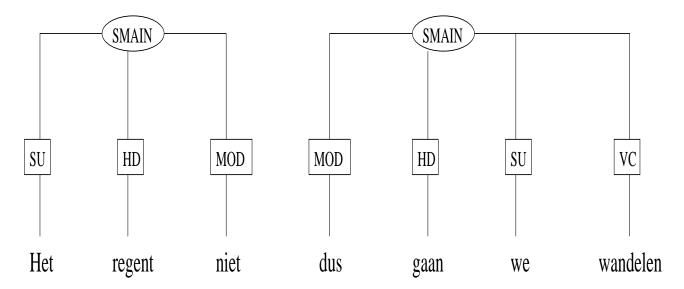
1 samengestelde zin (CONJ), zie fig. 192

<u>'dus'</u> = CRD

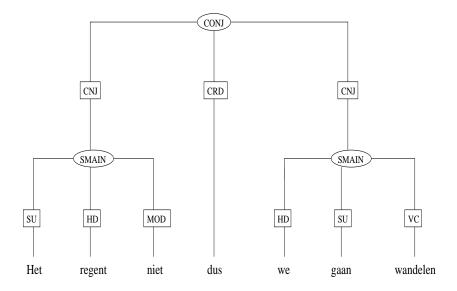
Je weet het nu, dus we spreken af om 10 uur 2 o

2 onafhankelijke zinnen, zie fig. 193

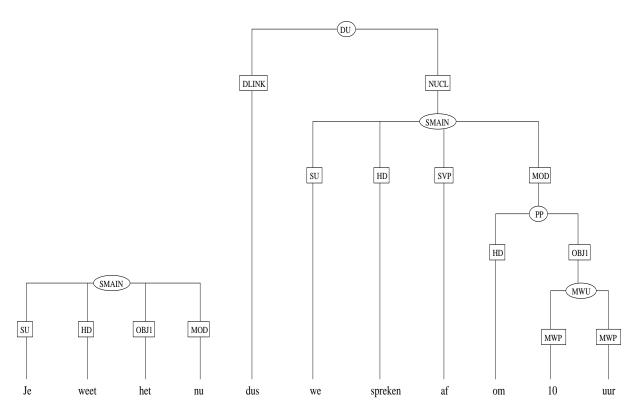
'dus' = DLINK in tweede zin

Figuur 191: Het regent niet dus gaan we wandelen

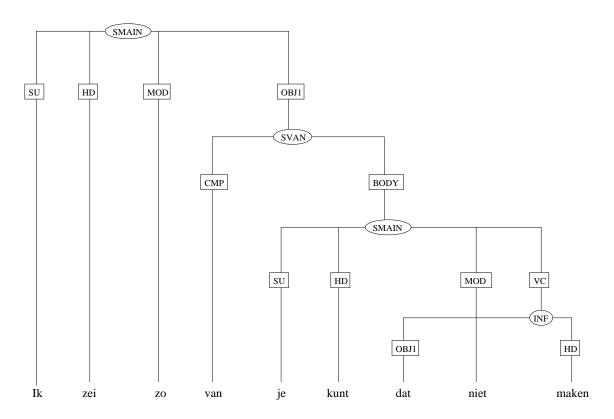
Figuur 192: Het regent niet dus we gaan wandelen

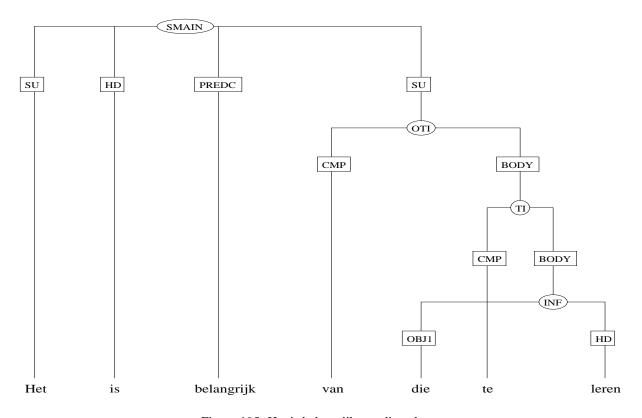
Figuur 193: Je weet het nu, dus we spreken af om 10 uur

28 SVAN en OTI

Ik zei zo van je kunt dat niet maken zie fig. 194 Het is belangrijk van die te leren zie fig. 195

Figuur 194: Ik zei zo van je kunt dat niet maken

Figuur 195: Het is belangrijk van die te leren

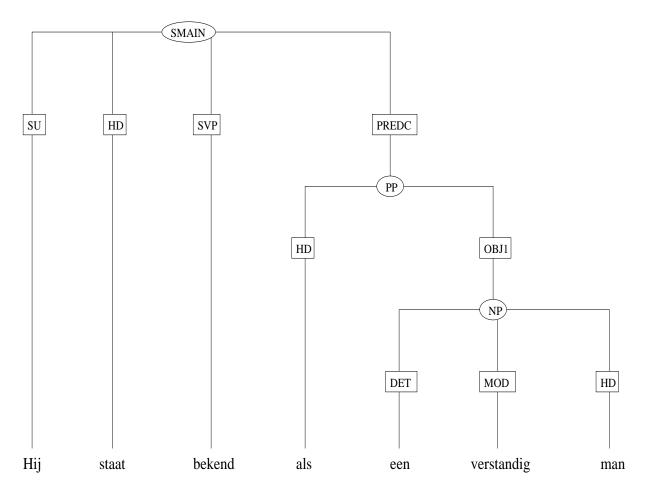
29 'als'

- hoedanigheid = PP

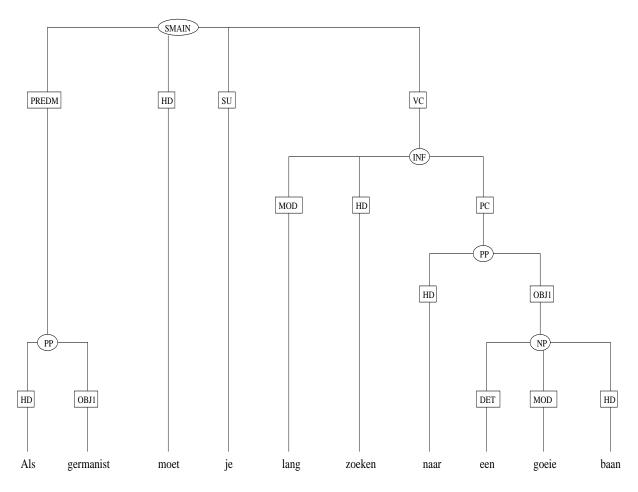
Hij staat bekend als een verstandig man zie fig. 196 Als germanist moet je lang zoeken naar een goeie baan zie fig. 197

- vergelijking = CP

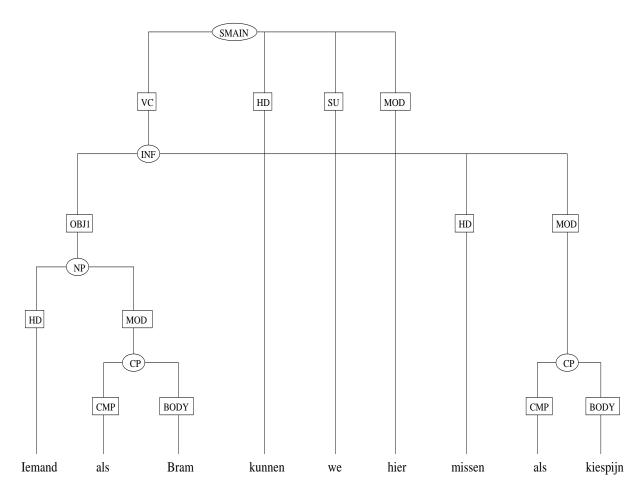
Iemand als Bram kunnen we hier missen als kiespijn zie fig. 198 **Hij gedroeg zich als was hij de nieuwe Messias** zie fig. 199

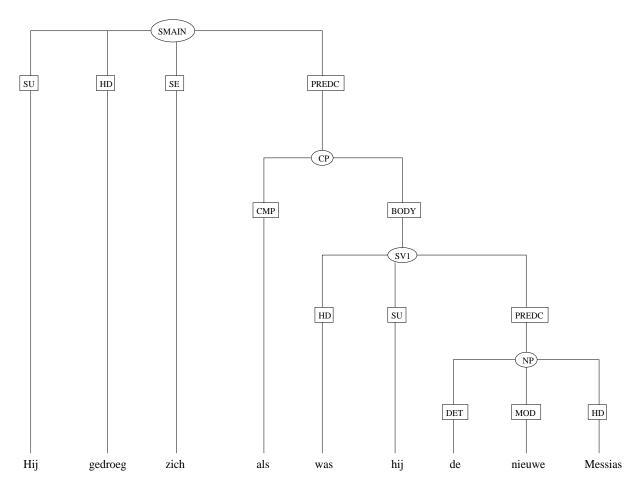
Figuur 196: Hij staat bekend als een verstandig man

Figuur 197: Als germanist moet je lang zoeken naar een goeie baan

Figuur 198: Iemand als Bram kunnen we hier missen als kiespijn

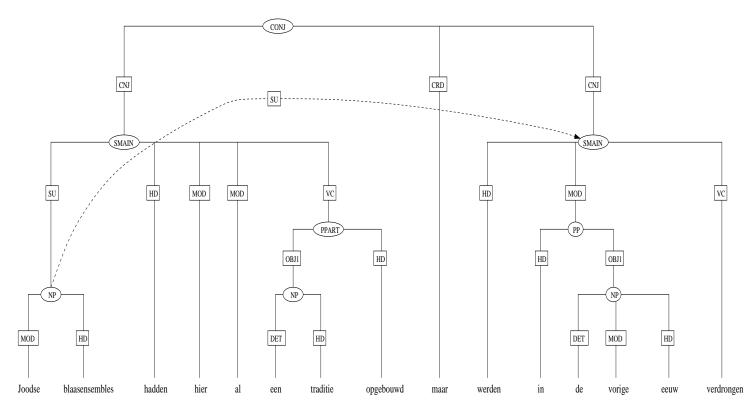
Figuur 199: Hij gedroeg zich als was hij de nieuwe Messias

30 Secondary edges

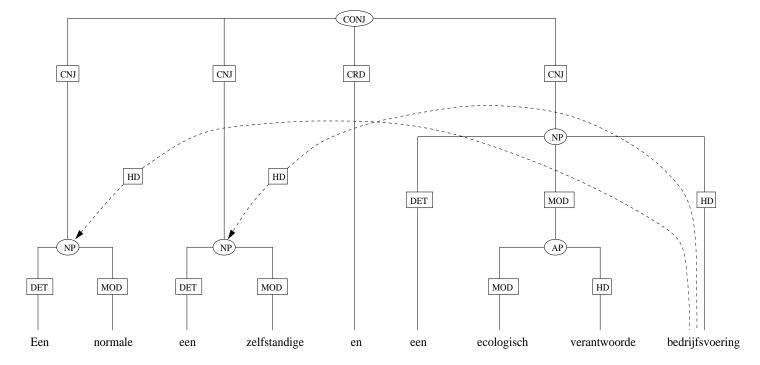
Secondary edges spelen niet alleen een rol bij REL en aanverwanten, maar maken ook duidelijk dat:

- bepaalde constituenten elliptisch gebruikt worden

Joodse blaasensembles hadden hier al een traditie opgebouwd maar werden in de vorige eeuw verdrongen zie fig. 200 een normale een zelfstandige en een ecologisch verantwoorde bedrijfsvoering zie fig. 201

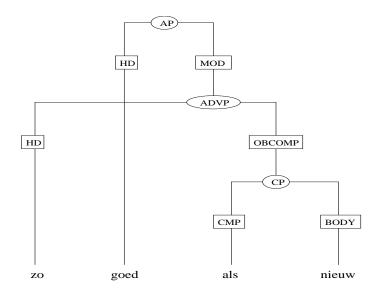
Figuur 200: Joodse blaasensembles hadden hier al een traditie opgebouwd maar werden in de vorige eeuw verdrongen

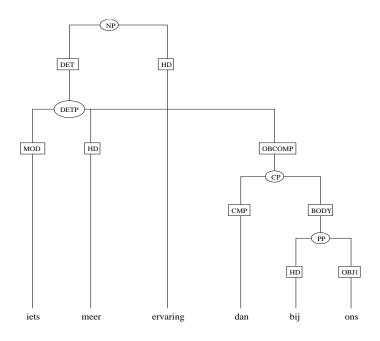
Figuur 201: een normale een zelfstandige en een ecologisch verantwoorde bedrijfsvoering

31 COMPP - out of order!!!

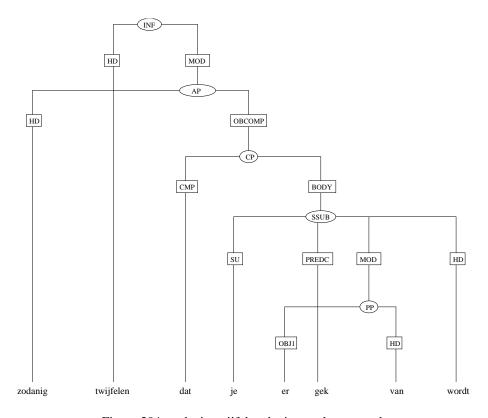
zo goed als nieuw	zie fig. 202
iets meer ervaring dan bij ons	zie fig. 203
zodanig twijfelen dat je er gek van wordt	zie fig. 204
Er waren zoveel hapjes dat je je buikje rond kon eten	zie fig. 205

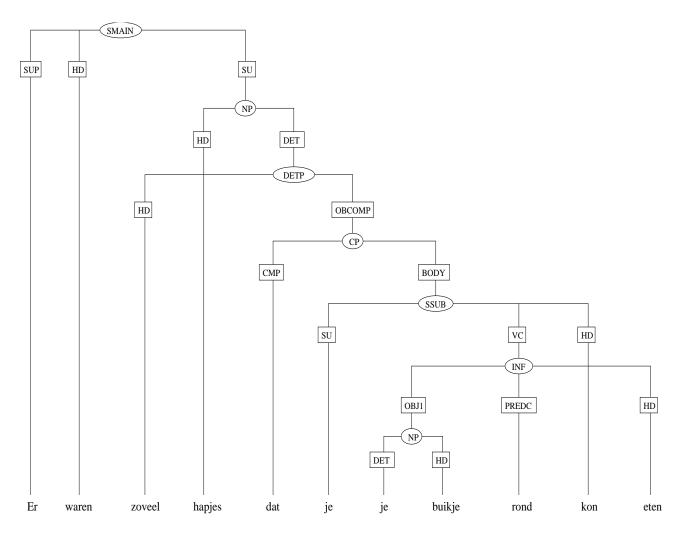
Figuur 202: zo goed als nieuw

Figuur 203: iets meer ervaring dan bij ons

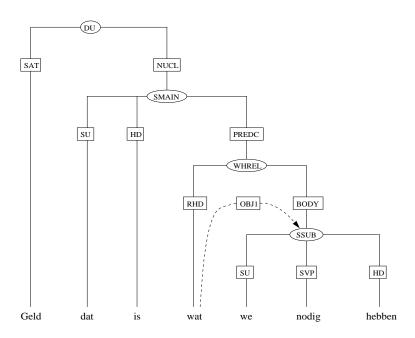
Figuur 204: zodanig twijfelen dat je er gek van wordt

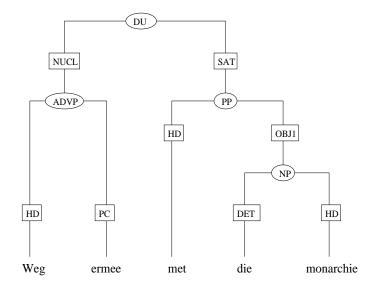
Figuur 205: Er waren zoveel hapjes dat je je buikje rond kon eten

32 SAT

Geld dat is wat we nodig hebben zie fig. 206 **Weg ermee met die monarchie** zie fig. 207

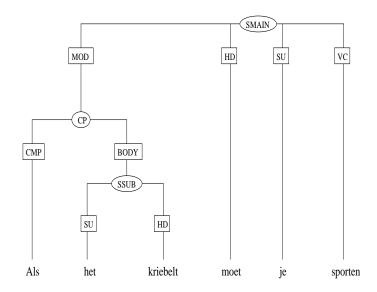
Figuur 206: Geld dat is wat we nodig hebben

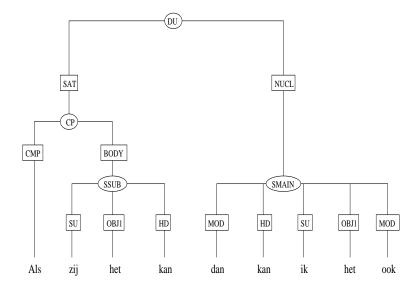
Figuur 207: Weg ermee met die monarchie

Als de voorwaardelijke bijzin aan de hoofdzin voorafgaat en hernomen wordt door het partikel 'dan', dan fungeert de bijzin als SAT bij de hoofdzin (NUCL). Een voorwaardelijke bijzin die niet door 'dan' hernomen wordt, fungeert als MOD binnen de hoofdzin:

Als het kriebelt moet je sporten zie fig. 208 Als zij het kan dan kan ik het ook zie fig. 209

Figuur 208: Als het kriebelt moet je sporten

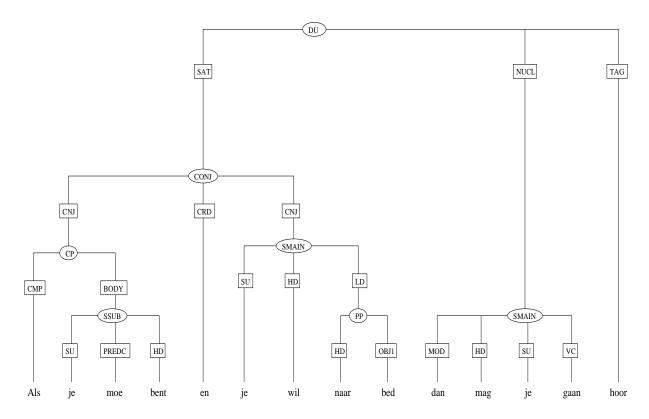
Figuur 209: Als zij het kan dan kan ik het ook

Hetzelfde geldt voor voegwoordloze voorwaardelijke bijzinnen:

Geeft Tony Blair een feestje dan komt de Prince of Wales niet opdagen DU(SAT=SV1 NUCL=SMAIN)

Samengestelde conditionele bijzinnen:

Als je moe bent en je wil naar bed dan mag je gaan hoor zie fig. 210

Figuur 210: Als je moe bent en je wil naar bed dan mag je gaan hoor

33 PP

- postpositie:

heel de geschiedenis door zie fig. 211

- circumpositie:

tot nu toe zie fig. 212 naar de burgers toe zie fig. 213 van thuis uit zie fig. 214

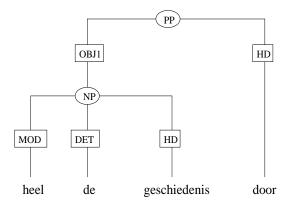
door de eeuwen heen

- voorzetsels met twee objecten:

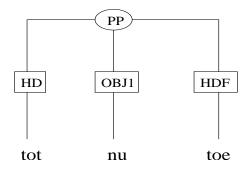
Het was de Boerenbond tegen De Batselier zie fig. 215

- voorzetselparen:

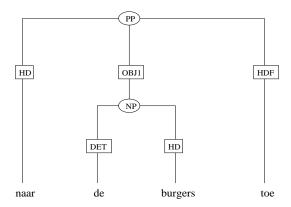
van A tot Z zie fig. 216 van voor naar achter zie fig. 217 van naaldje tot draadje van 's morgens tot 's avonds

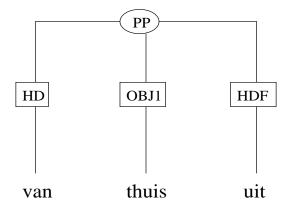
Figuur 211: heel de geschiedenis door

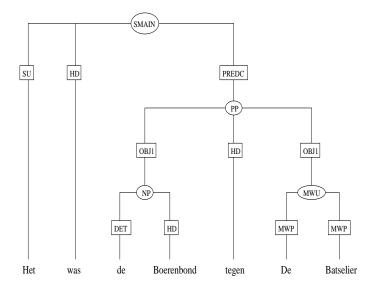
Figuur 212: tot nu toe

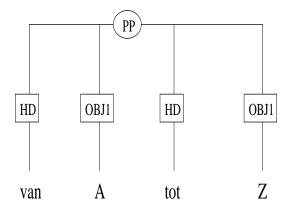
Figuur 213: naar de burgers toe

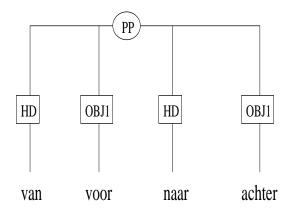
Figuur 214: van thuis uit

Figuur 215: Het was de Boerenbond tegen De Batselier

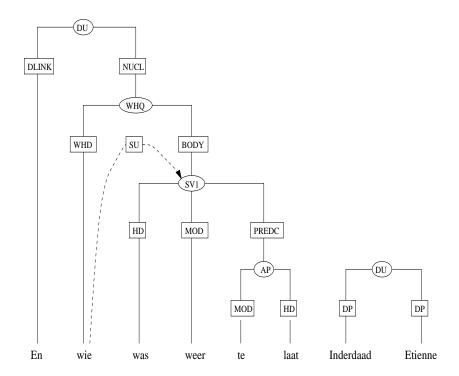
Figuur 216: van A tot Z

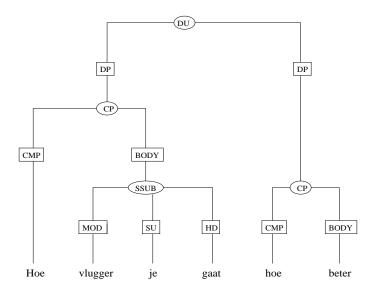
Figuur 217: van voor naar achter

34 DP

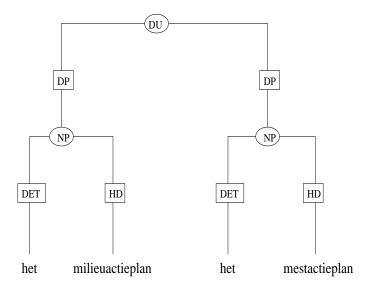
En wie was weer te laat? Inderdaad, Etienne	zie fig. 218
Hoe vlugger je gaat, hoe beter	zie fig. 219
het milieuactieplan het mestactieplan	zie fig. 220
niet voor haar en zeker niet voor hem	zie fig. 221
Stel je bent rijk	zie fig. 222
tussen enerzijds de banken en anderzijds de aandeelhouders	zie fig. 223
onder meer de wapenwedloop	zie fig. 224
Jij doet het beter dan wij vroeger	zie fig. 225

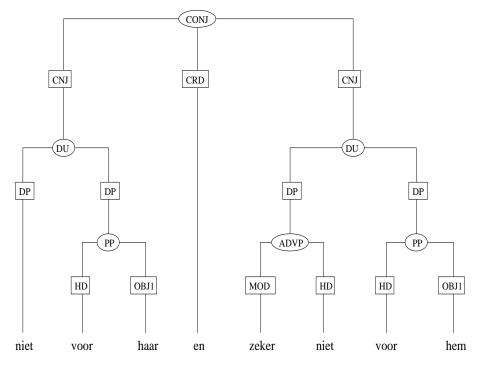
Figuur 218: En wie was weer te laat? Inderdaad, Etienne

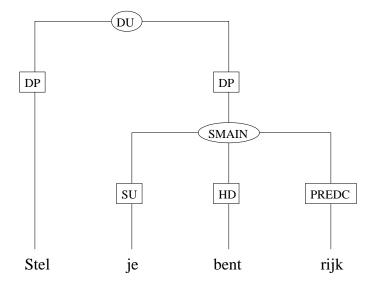
Figuur 219: Hoe vlugger je gaat, hoe beter

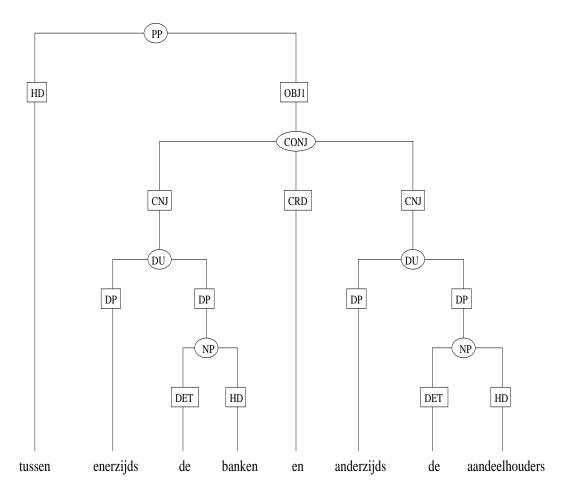
Figuur 220: het milieuactieplan... het mestactieplan

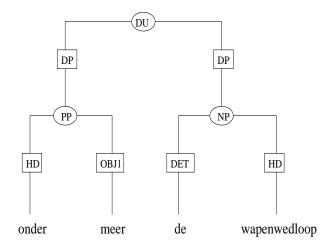
Figuur 221: niet voor haar en zeker niet voor hem

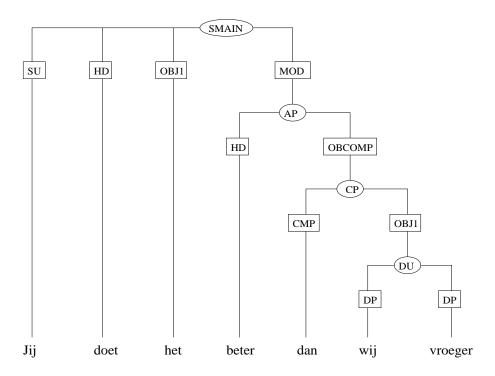
Figuur 222: Stel... je bent rijk

Figuur 223: tussen enerzijds de banken en anderzijds de aandeelhouders

Figuur 224: onder meer de wapenwedloop

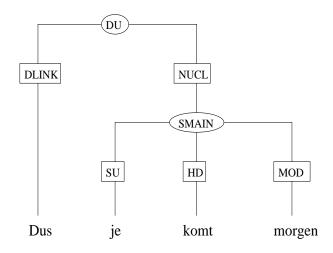

Figuur 225: Jij doet het beter dan wij vroeger

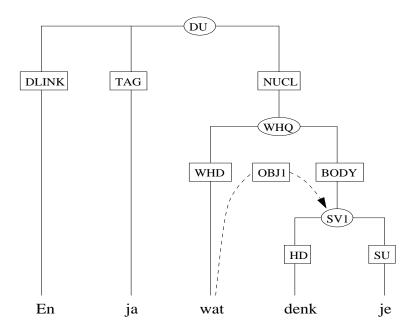
35 DLINK

Voegwoorden die niet meteen als voegwoord gebruikt worden maar eerder een stukje spraak inleiden, krijgen het label DLINK.

Dus je komt morgen zie fig. 226 En ja wat denk je? zie fig. 227

Figuur 226: Dus je komt morgen

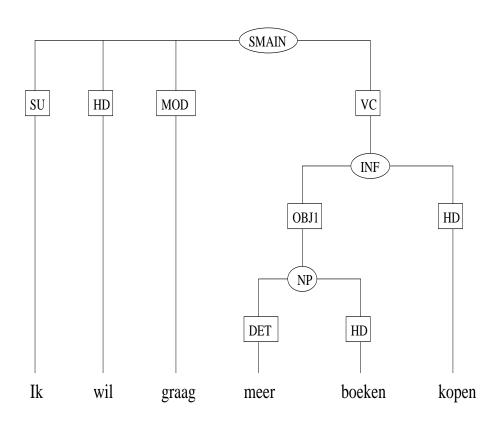

Figuur 227: En ja wat denk je?

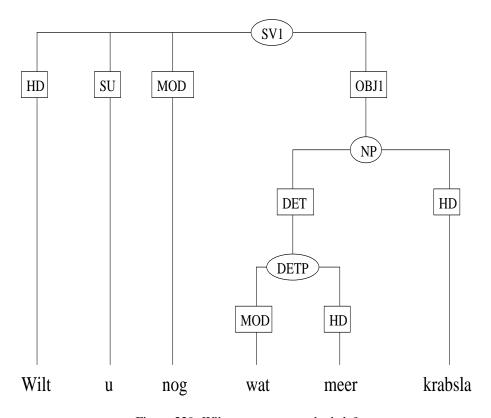
36 'meer' en 'minder'

'meer'

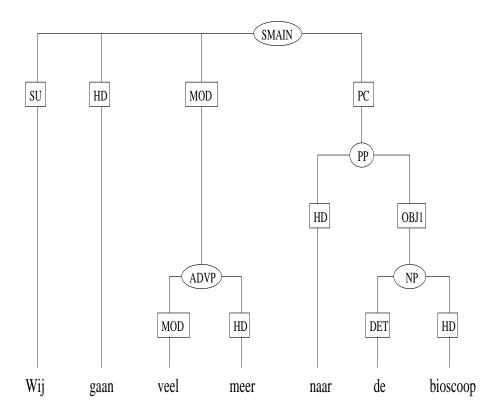
DET	Ik wil graag meer boeken kopen Meer personeel zou wenselijk zijn	zie fig. 228
DETP	Wilt u nog wat meer krabsla? Ik heb zoveel meer vertrouwen nu	zie fig. 229
ADVP	Wij gaan veel meer naar de bioscoop Ze kiest dan wat meer voor de alternatieve formule	zie fig. 230
NP	Mag het iets meer zijn? Hij heeft veel meer	zie fig. 231

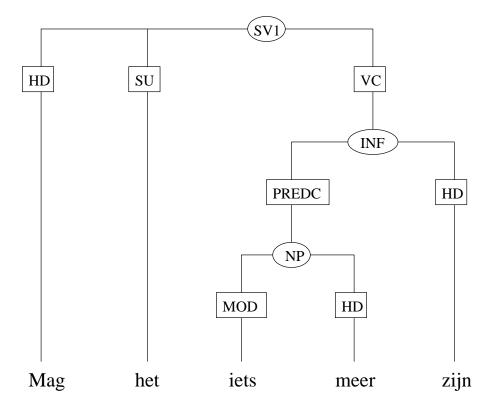
Figuur 228: Ik wil graag meer boeken kopen

Figuur 229: Wilt u nog wat meer krabsla?

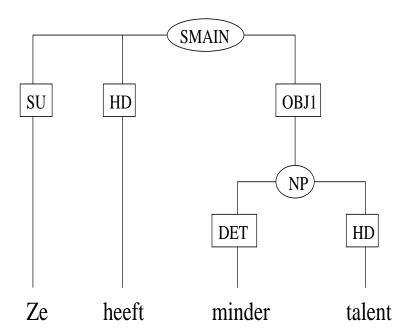
Figuur 230: Wij gaan veel meer naar de bioscoop

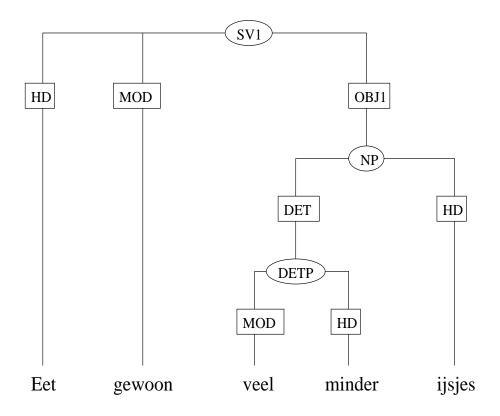
Figuur 231: Mag het iets meer zijn?

'minder'

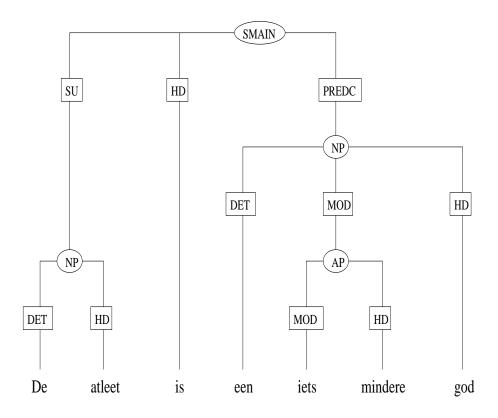
DET	Ze heeft minder talent	zie fig. 232
DETP	Eet gewoon veel minder ijsjes	zie fig. 233
AP	De atleet is een iets mindere god Hij doet nu veel minder aan sport	zie fig. 234 zie fig. 235
NP	Ik heb liever iets minder	zie fig. 236

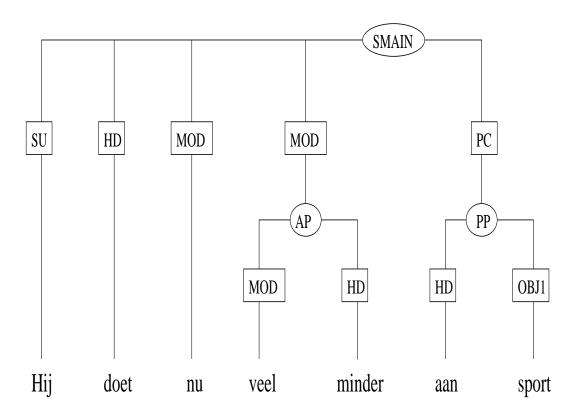
Figuur 232: Ze heeft minder talent

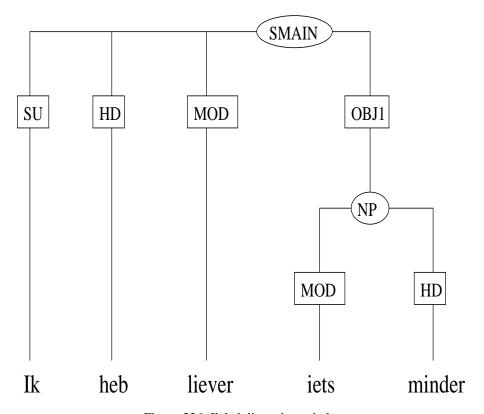
Figuur 233: Eet gewoon veel minder ijsjes

Figuur 234: De atleet is een iets mindere god

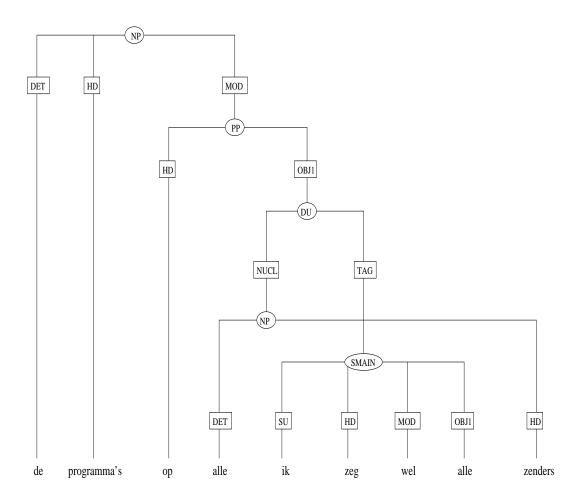
Figuur 235: Hij doet nu veel minder aan sport

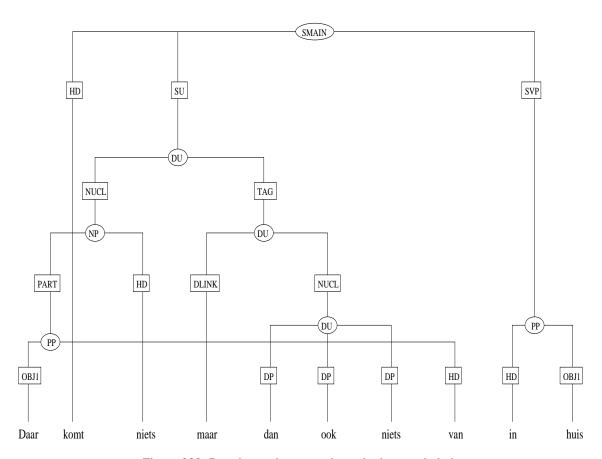
Figuur 236: Ik heb liever iets minder

37 TAG

de programma's op alle ik zeg wel alle zenders zie fig. 237 Daar komt niets maar dan ook niets van in huis zie fig. 238

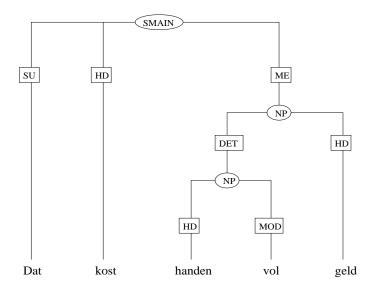
Figuur 237: de programma's op alle ik zeg wel alle zenders

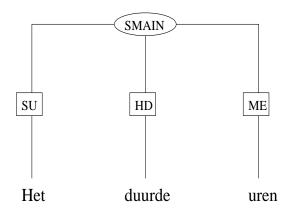
Figuur 238: Daar komt niets maar dan ook niets van in huis

38 ME

Dat kost handen vol geldzie fig. 239Het duurde urenzie fig. 240

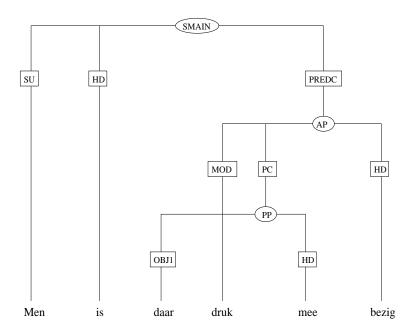
Figuur 239: Dat kost handen vol geld

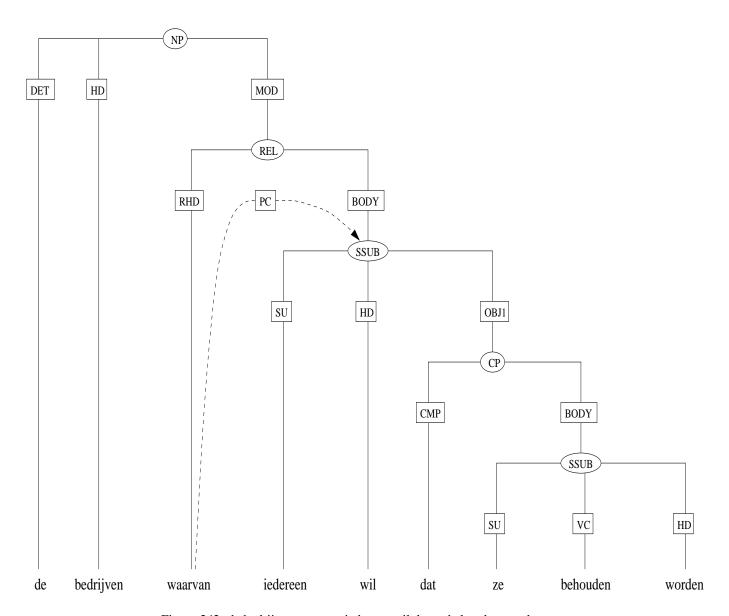
Figuur 240: Het duurde uren

39 PC

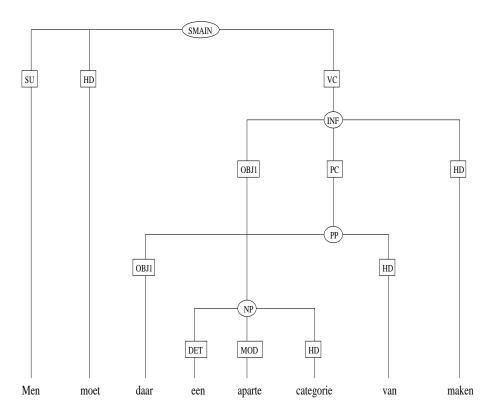
zie fig. 241
zie fig. 242
zie fig. 243
zie fig. 244
zie fig. 245
zie fig. 246
zie fig. 247

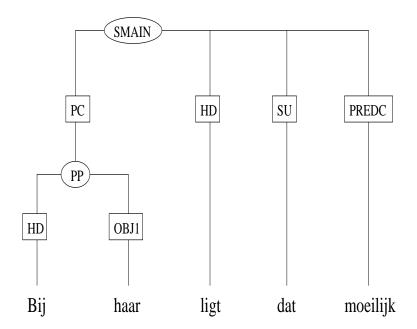
Figuur 241: Men is daar druk mee bezig

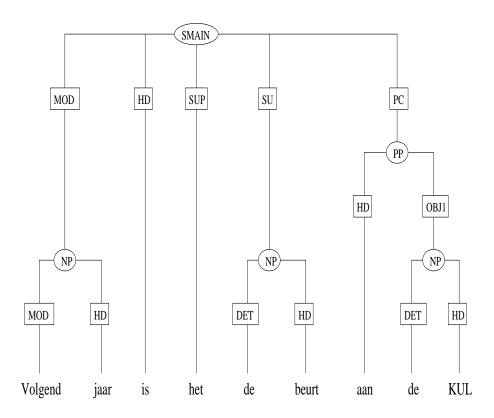
Figuur 242: de bedrijven waarvan iedereen wil dat ze behouden worden

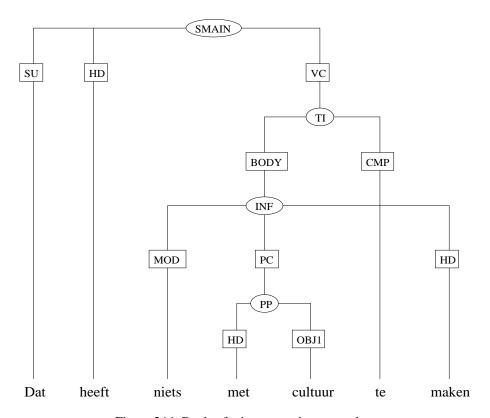
Figuur 243: Men moet daar een aparte categorie van maken

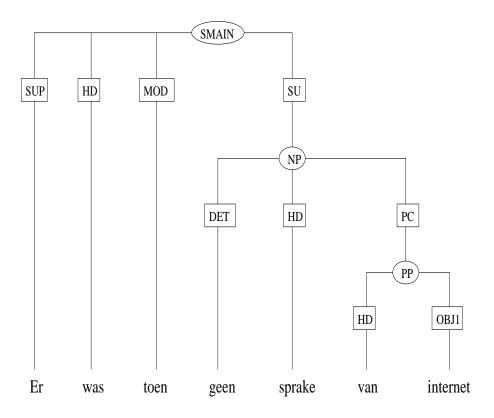
Figuur 244: Bij haar ligt dat moeilijk

Figuur 245: Volgend jaar is het de beurt aan de KUL

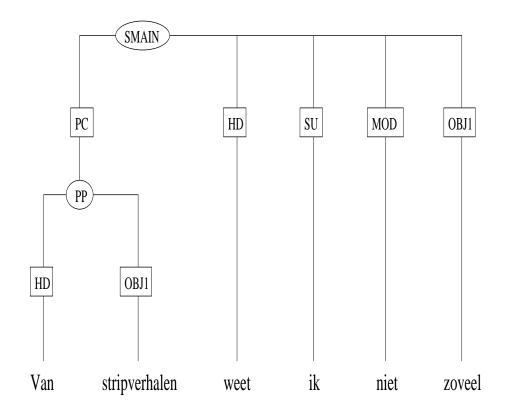
Figuur 246: Dat heeft niets met cultuur te maken

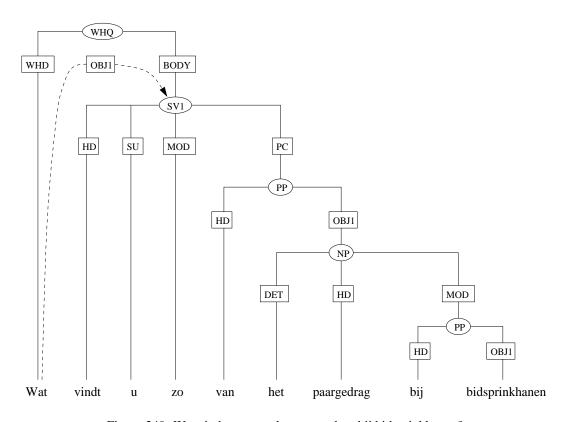
Figuur 247: Er was toen geen sprake van internet

houden van, weten van, krijgen van, maken van, vinden van...

Van stripverhalen weet ik niet zoveel zie fig. 248 Wat vindt u zo van het paargedrag bij bidsprinkhanen? zie fig. 249

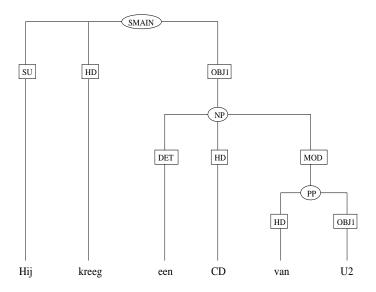

Figuur 248: Van stripverhalen weet ik niet zoveel

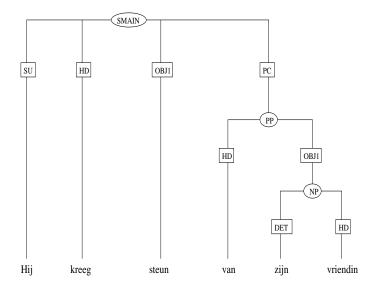

Figuur 249: Wat vindt u zo van het paargedrag bij bidsprinkhanen?

Hij kreeg een CD van U2 zie fig. 250 Hij kreeg steun van zijn vriendin zie fig. 251

Figuur 250: Hij kreeg een CD van U2

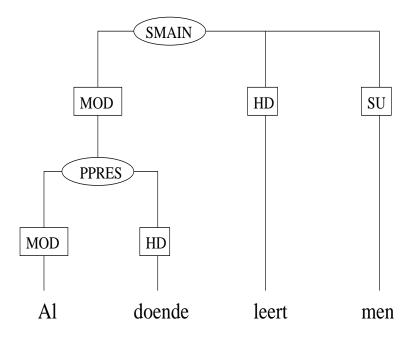

Figuur 251: Hij kreeg steun van zijn vriendin

In het eerste geval wordt een 'gevende' instantie niet expliciet genoemd - de CD is simpelweg een geschenk (het maakt eigenlijk niet uit van wie) en bevat muziek gemaakt door de groep U2. Bijgevolg is 'van U2' een MOD bij 'een CD'. In het tweede geval is er wel een 'gevende' instantie - de steunbetuigingen komen immers van de vermelde vriendin. Hier wordt 'van zijn vriendin' dan als PC binnen de SMAIN gelabeld.

40 PPRES

Al doende leert men zie fig. 252

Figuur 252: Al doende leert men

41 'er'

- 'er' verwijst naar een plaats = MOD of LD

Mensen maken er praatjes zie fig. 253

Die wet komt er nooit zie fig. 254

- 'er' introduceert een onderwerp dat verderop volgt = SUP

Er wordt gezegd dat hij dood is
(Dat hij dood is, wordt gezegd)
Er gebeurde niets
(Niets gebeurde)
Er draait heel veel om de euro
(Heel veel draait om de euro)

- 'er' in onderwerpsloze constructies = MOD

Er wordt snel gereden zie fig. 258 (*Snel gereden wordt)
Er moet meer gelachen worden (*Meer gelachen worden moet)

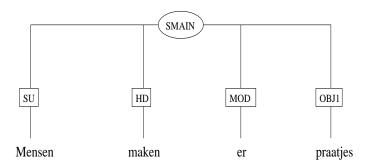
- 'er' in partitieve zin = voorlopig het label –

Ik heb er zes zie fig. 260

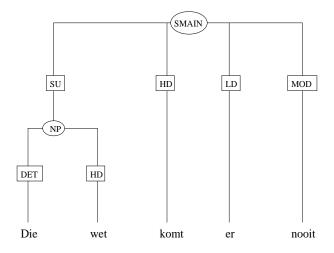
Er waren er drie aanwezig zie fig. 261

- 'er' als voorlopig object = POBJ1

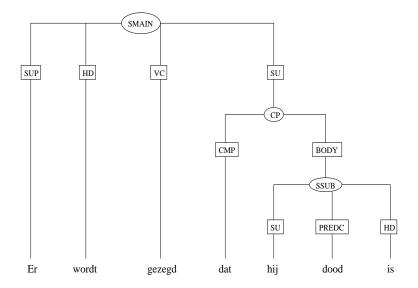
Hij is er goed in geslaagd het debat te ontwijken zie fig. 262 Het komt er dus op neer dat hij niet wil zie fig. 263

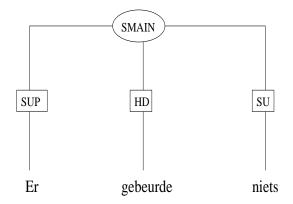
Figuur 253: Mensen maken er praatjes

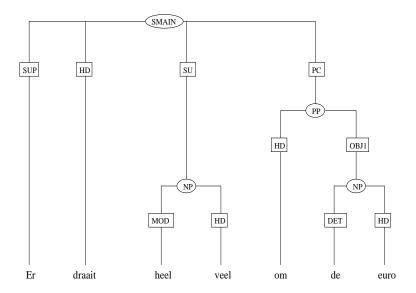
Figuur 254: Die wet komt er nooit

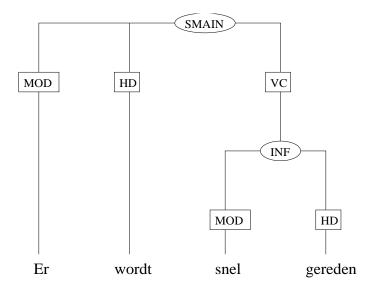
Figuur 255: Er wordt gezegd dat hij dood is

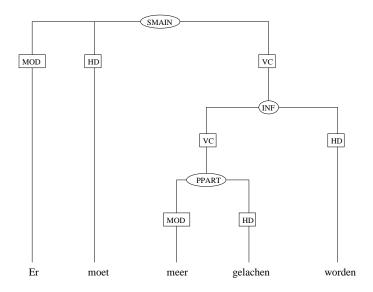
Figuur 256: Er gebeurde niets

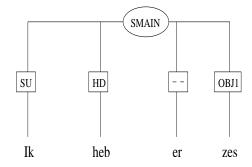
Figuur 257: Er draait heel veel om de euro

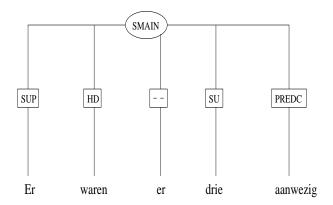
Figuur 258: Er wordt snel gereden

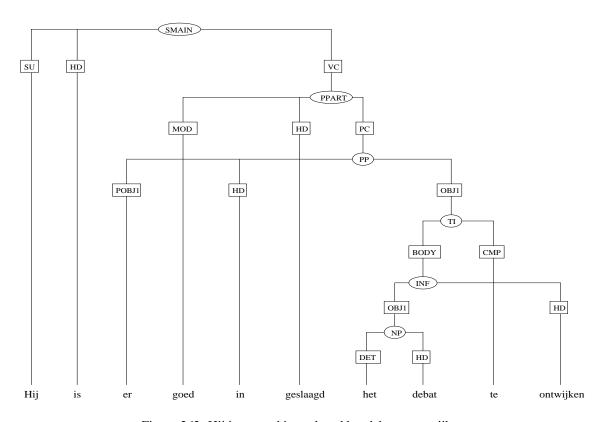
Figuur 259: Er moet meer gelachen worden

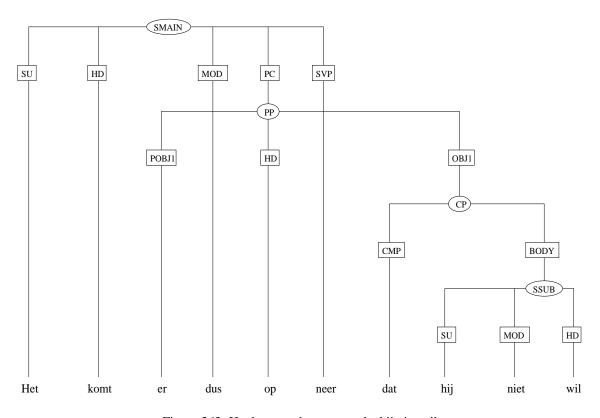
Figuur 260: Ik heb er zes

Figuur 261: Er waren er drie aanwezig

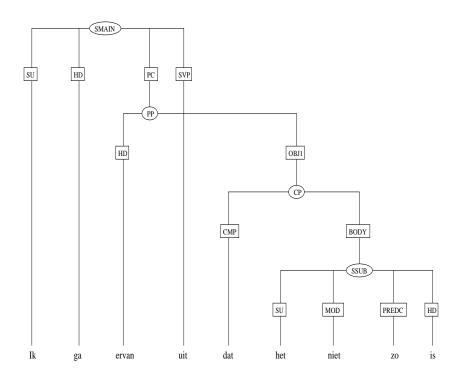
Figuur 262: Hij is er goed in geslaagd het debat te ontwijken

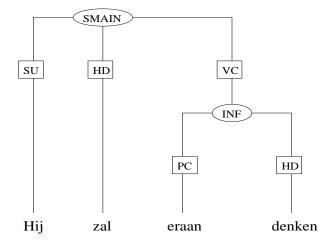
Figuur 263: Het komt er dus op neer dat hij niet wil

Soms worden het voorzetsel en 'er' aan elkaar geschreven. Dan wordt het voornaamwoordelijk bijwoord in zijn geheel als hoofd van de PP of als zelfstandige PC geannoteerd.

Ik ga ervan uit dat het niet zo is zie fig. 264 Hij zal eraan denken zie fig. 265

Figuur 264: Ik ga ervan uit dat het niet zo is

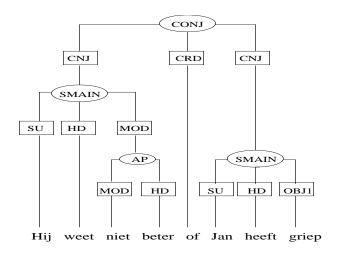
Figuur 265: Hij zal eraan denken

42 'of' en de balansschikking

'of' als voegwoord, gevolgd door de hoofdzinsvolgorde

Het kan niet anders of spaghetti groeit aan bomen Hij weet niet beter of Jan heeft griep

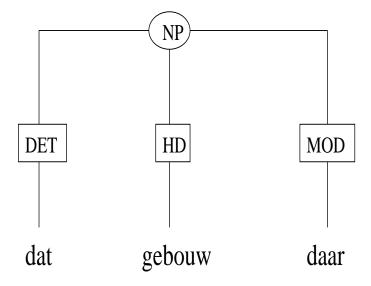
zie fig. 266

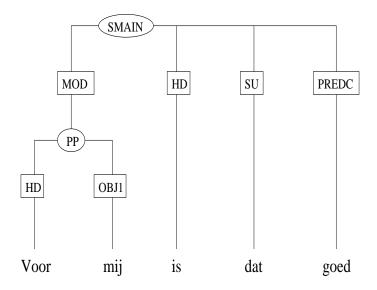
Figuur 266: Hij weet niet beter of Jan heeft griep

43 Varia

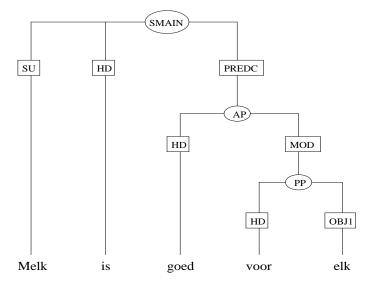
dat gebouw daar	zie fig. 267
Voor mij is dat goed "wat mij betreft"	zie fig. 268
Melk is goed voor elk "heeft een positieve uitwerking"	zie fig. 269
goed voor een reisje Berlijn "een reisje in petto hebbend"	zie fig. 270
speelgoed op de markt brengen De tickets zijn al op de markt Hij stond op de markt	zie fig. 271 zie fig. 272 SU HD LD=PP
Je hebt drie weken de tijd	zie fig. 273
bij ons thuis	zie fig. 274
Frank z'n vinken zingen nooit Met z'n tweetjes gingen ze naar Center Parcs Van je een twee drie	zie fig. 275 zie fig. 276 zie fig. 277
Wij gaan op reis Wij zijn op reis	zie fig. 278 zie fig. 279
zo'n initiatief als het Groot Dictee	zie fig. 280
begin jaren tachtig	zie fig. 281

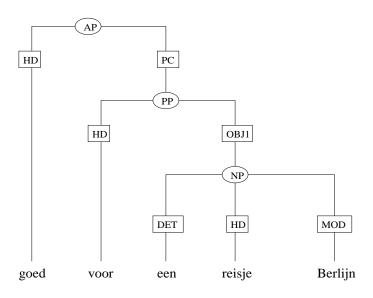
Figuur 267: dat gebouw daar

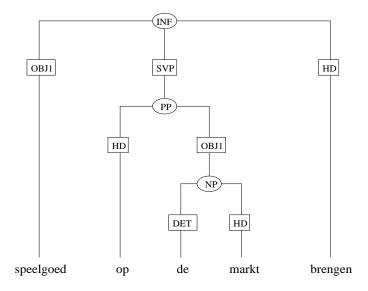
Figuur 268: Voor mij is dat goed

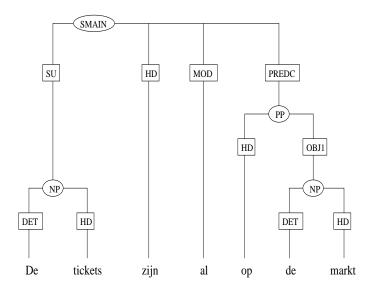
Figuur 269: Melk is goed voor elk

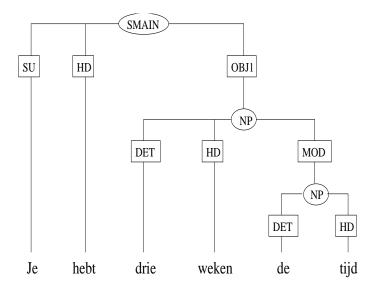
Figuur 270: goed voor een reisje Berlijn

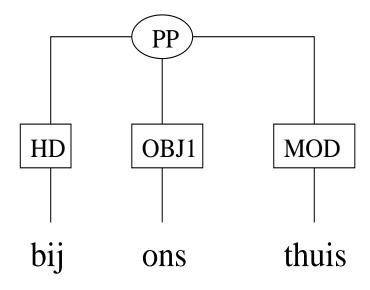
Figuur 271: speelgoed op de markt brengen

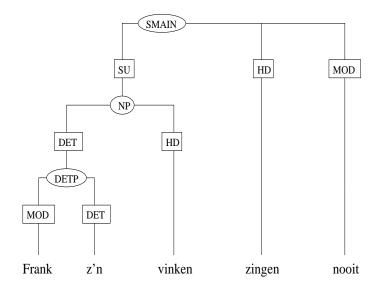
Figuur 272: De tickets zijn al op de markt

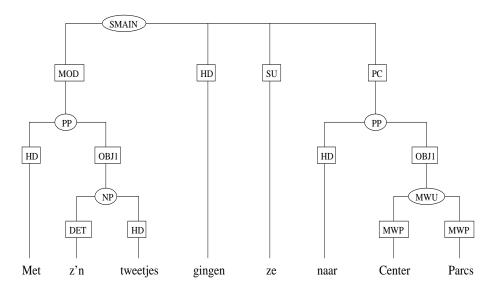
Figuur 273: Je hebt drie weken de tijd

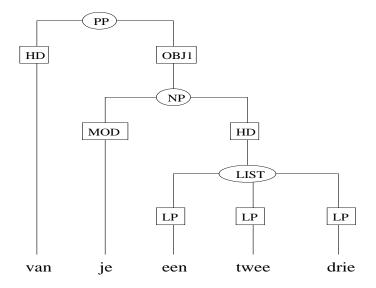
Figuur 274: bij ons thuis

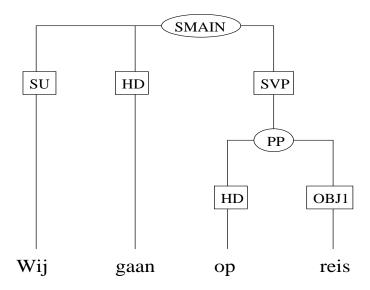
Figuur 275: Frank z'n vinken zingen nooit

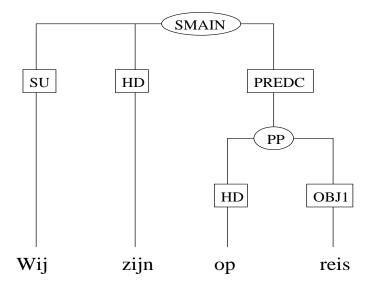
Figuur 276: Met z'n tweetjes gingen ze naar Center Parcs

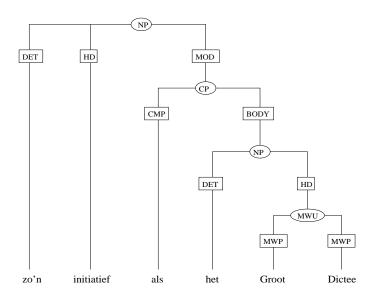
Figuur 277: Van je een twee drie

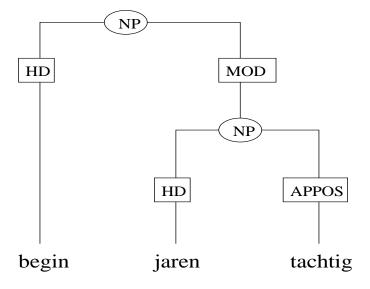
Figuur 278: Wij gaan op reis

Figuur 279: Wij zijn op reis

Figuur 280: zo'n initiatief als het Groot Dictee

Figuur 281: begin jaren tachtig